

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—,
za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Rooseveltove govore

Tretjič je sedaj v dobrem letu, da je predsednik Združenih držav obrnil nase pozornost svetovne politične javnosti s svojimi izjavami o mednarodnem položaju. Privikrat je bilo, ko je potoval v Buenos Aires, na konferenco predstavitev ameriških držav, kjer je imel velik, za celotno ameriško politiko pomemben govor. Drugič je bilo v Čikagu, kjer je zlasti zbudilo pozornost, ko je napovedal toliko ko aktivno sodelovanje Amerike z ostalimi demokratičnimi silami. Sedaj je v poslanici narodnemu predstavništvu Zedinjenih držav zopet izpovedal svoje poglede na svetovno politiko ter na vlogo Amerike v njej. Ta del govora je bil seveda za izvenameriško politično javnost daleč večjega pomena kakor ono, kar je Roosevelt povedal o svojih zasnovah za bodočo notranjo, osebito gospodarsko politiko v Zedinjenih državah, da se ne more in ne sme reči, da bi bilo to po sebi manj važno. Toda svet pač danes mnogo bolj zanima, kako namerava Amerika v bodoče uravnati svoje odnose do mednarodnih političnih problemov, nego kako se misli boriti z gospodarskimi težavami, ki še vedno niso nehale ogražati njenega ekonomskega življenja.

Rooseveltova poslanica je pred vsem velika apoteoza demokracije, je veliki konfiter za demokratično politično načelo in za demokratični red v notranji in v zunanji politiki. V tej načelni izjavi leži vsekakor poudarek in v tem je osnovna vrednost celotne enunciacije iz Washingtona. Kar je izrekel Roosevelt to pot, ni novo, saj je v glavnem enake ideje izpovedal v Buenos Airesu in potem v Čikagu. A s svojo ponovitvijo so dobili Rooseveltovi nazori še večji poudarek.

Nova pa je Rooseveltova izjava v onem delu, kjer govori o veri v končni zmagi demokratičnega reda, o prepričanju, da se bo demokratizem vrnil tudi nazaj v one države, kjer so ga opustili ter se naslonili na gesla, ki so zasidrana v drugačnih političnih naziranjih Roosevelta. Je odgovorni predstavitelj ene največjih in najbogatejših svetovnih sil; njegovo naziranje pomeni zato, čeprav v ameriški teoriji in praksi narodno predstavništvo in prezident nista eno in isto, mnogo več nego na primer le govor političnega ideologa ali zgodovinarja. Zato se bo po pravici čutil demokratični tabor v Evropi in širšem svetu močno ojačenega in podprtega.

Skeptiki so že ponovno z obžalovanjem pogrešali v Rooseveltovih enunciacijah konkretnosti vsebine, realnejših prijemljivih opor za ogroženo stvar demokratizma. Tudi to pot se ne more reči, da bi za take in podobne skeptične glasove ne bilo prilike, da se udeležijo. Vendar je treba imeti pred očmi ameriške razmere. Ako pogledamo na primer na zgodovino, kako se je razvijalo javno mnenje v Ameriki v korist antante in škodo centralnih držav v teku svetovne vojne, potem ne bomo smeli podcenjevati vpliva Rooseveltovih izjav, tudi če jim še ne sledi takoj odgovarjajoča dejanja. Svet se giblje v negotovost, razvoj tirajo dogodki nekam v neznan, a v taki negotovi in nedoločni, pa vsekakor zelo mnogostransko ogroženi perspektivi pomembno načelno razčiščenje odnošaj zelo pozitivno postavko, katere vrednost se običajno izkaže šele kasneje.

Roosevelt ni govoril o sodobnem svetovnem položaju kot filozof, marveč kot politik. Saj je govoril o potrebi vzajemne obrambe demokracije in je po vsem precizno podčrtaval potrebo temeljite oborožitve. Tu se je torej uveljavilo enako spoznanje kakor na Angliškem, kjer so sicer kasno, a zato tem temeljitejši prišli do prepričanja, da je brez oborožitve ogrožen ves obstoječi red v svetu, z njim vred pa tudi obstoj in pozicija britanskega svetovnega imperija. In ni mogoče drugače, kakor da so v Londonu s priznanjem vzeli na znanje Rooseveltov govor, enako ko v Parizu in povsod, kjer je na delu enako prizadevanje za ohranitev obstoječega stanja.

Nekatera mesta Rooseveltovega govora so se nedvomno nanašala na vojno nevarnost na Daljnem vzhodu, na potopljeno ameriško topničarko Panay in na komplikacije, ki so nastale s tem v zvezi. Poznavalci razmer trdijo, da bi se moglo zgoditi še več takih incidentov, pa bi se Amerika še vedno ne mogla odločiti za sankcije skrajnih sredstev. Nemara imajo prav. Toda slike in filmi, ki krožijo sedaj po Ameriki, tudi po najbolj ameriško izoliranem srednjem zapadu, pripovedujejo vsak dan na novo, da so na Daljnem vzhodu faktorji, ki namerno izzivajo konflikte ter sistematično zmanjšujejo ugled tako Anglije kakor Amerike. V takem ozračju se tvori javno mnenje in ob takim razvoju se nikdar ne more vedeti, kdaj se mera doseže in kdaj nastopijo nepredvideni dogodki, ki poneso javno mnenje in odgovorne činitele do tjakaj, kamor nikdar niso stremeli.

Rooseveltov govor je bil presplošen, da bi se na njegovi osnovi dalo reči kaj

RUMUNSKI ŽIDJE SE HOČEJO ZATEČI K DRUŠTVU NARODOV

Proglasili bi se radi za narodno manjšino, ki ji gre mednarodna zaščita — Novi antisemitski ukrepi Gogovega režima

Zeneva, 4. januarja. br. Izvršni odbor svetovnega židovskega kongresa v Zenevi je glede na spremembo režima v Rumuniji ter glede ukrepov proti židom izdal daljši komuniké, v katerem protestira proti preganjanju židov in pravi med drugim:

Napovedani zakoni in ukrepi, ki jih je odredila nova rumunska vlada, so naperjeni proti manjšinam prav posebej pa proti židovskemu prebivalstvu Rumunije. Zato so v krogih židovskega svetovnega kongresa izzvali veliko vznemirjenje. Če bodo izvedeni vsi napovedani ukrepi, potem pomeni to po sodbi židovskega svetovnega kongresa flagrantno kršenje manjšinskih pogodb, ki jo je podpisala Rumunija 9. decembra l. 1919. pogodbe, za katero jamči Društvo narodov in ki obvezuje vse člane ženevske ustanove, da skrbijo za varnost manjšin v Rumuniji. Izvršni odbor svetovnega židovskega kongresa je zaradi tega sklenil podvzeti nemudoma na mednarodnem polju vse potrebne korake, ki jih zahteva nastali položaj v varstvo rumunskih manjšin, predvsem pa židov. V krogih židovskega svetovnega kongresa so prepričani, da se bo o preganjanju židov v Rumuniji moralo razpravljati že na januarjem zasedanju sveta Društva narodov.

Rumuni ne smejo služiti židom

Bukarešta, 4. jan. br. Ministrstvo za delo je danes objavilo odlok, po katerem je židom strogo zabranjeno zaposliti kot služkinje rumunske dekleta v starosti do 40 let. Le rumunske služkinje v židovskih rodbinah, ki so že stare nad 40 let, smejo še nadalje ostati v službi, vse ostale pa morajo službo v desetih dneh zapustiti. V splošnem židje v bodoče v svojih podjetjih ne smejo več zaposlovati nežidovskih nameščencev.

Ustavljene listi

Bukarešta, 4. jan. Rumunska vlada je ukinita še tri židovske liste, namreč »Lumeos«, »Puteo« in »Ziuos«.

Bukarešta, 4. jan. br. Notranje ministrstvo je v smislu sklepa vlade ustavilo izhajanje treh listov v Jassyju z utemeljitvijo, da je v ozadiju židovski kapital. V Besarabiji so ustavljeni vsi v ruskem jeziku pisani listi z izjemo enega tednika Napovedujejo, da bodo te dni ustavljeni tudi vsi nemški in madžarski listi ter da se bo vlada postavila na stališče, da smejo v Rumuniji izhajati samo listi v rumunskem jeziku in osnovani z nacionalnim kapitalom.

Poljaki o rumunskih protizidovskih ukrepih

Varšava, 4. januarja. AA. List »ABC« piše o rumunskih ukrepih proti čedalje večjemu naraščanju židovskega prebivalstva in pravi: Poljski narod se zaveda židovske nevarnosti, vendar doslej v praksi še ni mogel pri urejanju židovskega vprašanja igrati vloge ki bi jo bil moral. Pričakovati je, da bo Rumunija v kratkem tarča najsrditejših napadov mednarodnega židovstva. Zato bo morala iskati zaveznike v svojem boju proti židom.

Kakor javljajo varšavski listi, se več poznavalcev židovskih emigrantskih problemov misli obrniti na javnost, da se ustanovi društvo za naseljevanje Madagaskarja. Uvedla naj bi se stalna pomorska zveza med Poljsko in Madagaskarjem, ki bi vzdrževala tudi promet med Poljsko in Palestino.

Čsl. zaščitni ukrepi

Praga, 4. jan. AA. Nekateri listi so napovedovali prihod velikega števila židovskih beguncev iz Rumunije. ČTK zavrača te glasove in izjavlja po informacijah iz pristojnih krogov, da je vlada ukrenila vse potrebno za varstvo interesov nacionalnega delovnega trga.

Titulescov vstop v kmečko stranko

Bukarešta, 4. jan. d. Predsednik narodne kmečke stranke Maniu je postal bivšemu znanemu ministru Titulescu brzojavko, v kateri izraža svoje zadovoljstvo, ker je vstopil

v njegovo stranko in izjavlja, da bo sodelovanje v preteklosti ugodno pospeševalo bodoče skupno delo. Razen Titulescu so vstopili v narodno kmečko stranko tudi bivši državni podtajnik v zunanjem ministrstvu Savel Radulescu in Titulescov zasebni tajnik polkovnik Menichor.

Zaupnica kmečke stranke novemu predsedniku

Bukarešta, 4. jan. w. Izvršni odbor narodne kmečke stranke je imel danes konferenco, na kateri je Maniu podal daljši eks-pozé o političnem položaju. Izvršni odbor je nato soglasno izrazil zaupanje Juliju Maniu.

Odnošaji s Francijo

Pariz, 4. januarja. b. Ministrski predsednik Goga je izjavil dopisniku agencije Havas med drugim, da so netočne govorice, razširjene v inozemstvu v zvezi z rešitvijo rumunske krize. Glede bodoče rumunske zunanje politike je Goga poudaril:

»Od vsega početka sem izjavil, da ne bomo prelomili z nobeno izmed obstoječih naših zvez z drugimi državami, temveč da želimo samo naša prijateljstva razširiti tudi na one države, s katerimi nismo še vezani po posebnih pogodbah. Nikdar nismo niti za hip mislili na to, da bi zrahljali tradicionalne vezi, ki nas spajajo s Francijo. Osebo nsem izrekel niti ene besede proti našemu prijateljstvu s Francijo. V ostalem sem imel priliko to poudariti tudi francoskemu zunanjemu ministru ob priliki njegovega obiska pri nas. Ko sem mu izrazil čustva naše medsebojne povezanosti kot osnove zveze med Rumunijo in Francijo. Ta čustva sem izrazil tudi francoskemu ministrskemu predsedniku Chautempsu ob priliki prevzema oblasti. Končno želim tudi demantirati govorice, da nameravam uvesti v Rumuniji diktaturo. Nasprotno podvrgel se bom sodbi rumunskega ljudstva, ki bo pozvalo na nove volitve. Ustavitev nekaterih časopisov pa ne nasprotuje naši ustavi.«

Kitajski uspeh v Hangčovu

Japonci so se morali iz mesta spet umakniti — Četniški boji v zaledju japonske vojske

Šanghaj, 4. jan. o. Kitajci so v Hangčovu izvojevali pomembno zmago, ki jo tudi Japonci že priznavajo, le da pri tem oporekajo njen strateški pomen. Hangčov je glavno mesto pokrajine Čekang in ogražajo sedaj Kitajci na področju med jezerom Tajhujem in Hangčovom zaledje japonske vojske, ki se je že vsa zbrala na novi fronti onstran Nankinga in Jangceja. Japonci so bili prisiljeni umakniti se iz Hangčova, le nekaj večjih oddelkov japonske vojske še drži nekatere njegove obrobne postojanke. Japonska vojska, ki jo vodi general Čanghahkej, pa prodira že mimo njih proti Hučovu in Kašingu.

Na področju med Nankingom in Šanghajem so se med tem pričele četniške borbe. Kitajsko prebivalstvo, ki je moralo zapustiti svoje domove, je odšlo med četnike in napada sedaj neprestano posamezne oddelke japonskega vojskovanja in vojaško pomembne naprave ter nadleguje Japonce, tako da so morali v posameznih krajih razmestiti večje oddelke vojskovanja.

Uničevanje japonskega imetja v Šantungu

Šanghaj, 4. jan. o. Šantungski guverner se je končno odločil, da se bo boril na strani kitajskih nacionalistov in pod vrhovnim

poveljstvom maršala Čangkajška. Guverner je po vsej svoji osebnosti začel ustanoviti posebne četniške oddelke, ki po njegovih navodilih sedaj sistematsko uničujejo vse, kar je japonskega. Po vsem Šantungu gore velike japonske predilnice in druge tovarne, šole, bolnišnice, električne centrale, skladišča in stanovanjske hiše, ki so last japonskih družb, podjetij in zasebnikov Japonci tega uničevanja ne morejo preprečiti, pač pa se sedaj zbirajo novi oddelki japonske vojske na šantungskih mejah, da bi v več smereh čim prej zavzele vsa določila.

Japonci zasedli ameriški radio v Šanghaju

Šanghaj, 4. jan. br. Veliko razburjenje je zbudila vest, da so japonski policijski uradniki danes zasedli ameriško radijsko postajo, češ, da je bila v službi kitajske vlade. Ameriški poslanik je proti temu protestiral pri japonskem poveljniku. Splošno mislijo, da je to prvi korak k uvedbi splošne japonske cenzure.

Peking, 4. jan. AA. Ko je premagal tamonke kitajske oddelke, je močan japonski oddelek iz Činana zasedel rojstni kraj Konfucija, Sulov.

Huda zima po vsej Evropi

Tudi v severni Italiji je pritisnil izreden mraz

Milan, 4. jan. w. V severni Italiji je nastal izreden hud mraz. Iz doline Taggio pri Domodossu poročajo o mrazu 21 stopenj pod ničlo. V Livignu je padla temperatura na —30 C Reke in jezera v alpskih dolinah so delno zamrznjene. V Karnskih Alpah je temperatura —24 C. V San Vitu ob Tilmentu je zmrazil v svojem stanovanju 73-letni starček. V bližini Genova sta zmrazil dva človeka. V mestih gornjeitalijanske nizine ne izvirajo Milana je temperatura 10 stopenj pod ničlo. Zaradi velikega snega nudi Bologna sliko zimske pokrajine.

konkretnega o drugem delu problemov, namreč o dejstvu, da imamo na eni strani tabor, recimo, z zemljami, surovinami in denarjem dokaj dobro založen, a na drugi tabor, ki si hoče via facti osvojiti nekaj podobnega. Nikakor ni majhnega pomena, da se omeni tudi ta stvar, zakaj glose k Rooseveltovemu govoru se bodo nedvomno gibale v tej smeri. Ako vzamemo v poštev možnost, da sproži washingtonska enunciacija razgovore tudi v tej smeri, se s tem prav gotovo nismo dotaknili najmanj važnega poglavja. Toda — če najbolj aktualnega, to je drugo vprašanje.

Celo v Livornu je padlo 30 cm snega. Bern, 4. jan. w. Pri jasnem nebu vlada v Švici tudi v nižinah velik mraz. V Bernu je bilo 15 stopenj pod ničlo, v nekaterih krajih pa celo 27 stopenj.

Berlin, 4. januarja. w. Iz vse Nemčije poročajo o hudem mrazu. V Alžaju-u je bila danes temperatura 30 stopenj pod ničlo, v Monakovem 18. Jezera na gornjem Bavarskem so zamrznjena. V Bernu je na novo padlo 16 cm snega. Vzhodno morje čim dalje bolj zamrzuje, tako da je promet med Štetinom in Swinemundom mogoč samo s pomočjo ledolomilcev. Mnogo nemških rek je zamrznilo.

Budimpešta, 4. jan. AA. Na vsem Madžarskem je pritisnil nenavadno hud mraz. V Bándhid je termometer kazal 27 stopenj pod ničlo. V nekaterih vaseh je zmrazil več ljudi.

Bukarešta, 4. jan. w. Po vsej Rumuniji sneži že dva dni. V Karpatih divjajo hudi snežni meteži. Temperatura je zelo padla. V Bukarešti je bila danes —18 C.

Bukarešta, 4. jan. AA. Zadnjih 24 ur razsaja v vsej Rumuniji hud snežni metej. Ponokod je zapadel sneg nad 3 m debelo. Zeleniški promet se razvija z velikimi zamudami, na nekaterih progah pa je sploh pretrgan.

Hudi boji pri Teruelu v mrazu in snegu

Teško spravljane ranjencev — Zaradi snega izločeni tanki — Nasprotujoče si vesti o položaju — Demoralizirane vladne čete

Perpignan, 4. jan. d. Hude boje na teruelški fronti očetuje sino neurje do take mere, kakor tega v španski državljanski vojni še ne pomnijo. Boji se razvijajo v hudem mrazu in snežnih metežih. Temperatura je padla celo do 10 stopinj pod ničlo. Zaradi snežnih metežev ne morejo odstraniti z bojišča padlih ranjencev, ki jih je obležalo na tisoče in jih je pokrila nad meter debela snežna odeja. Na stotine vojakov je dobilo hude ozeblin, nekateri pa so tudi zmrzli. Mraz in snežni viharji so še povečali trpljenje borcev. Številni oklopni vozovi in tanki so obšli v snegu. V mnogih frontnih odsekih tanki in oklopni vozovi sploh ne posegajo več v borbo, ker so popolnoma zasedeni.

Dočim na Francovi strani trajajo, da so republikanske čete zapustile tudi že okoli Teruela, protestirajo v Barceloni proti tem vestem ter izjavljajo, da so vladne čete celo v Teruelu samem države zavzele postojanke zasedene. V bitki za Teruel se bori na obeh straneh kakih 200.000 vojakov.

Hendaye, 4. jan. o. Borba za Teruel se nadaljuje še vedno z vso srditostjo. Čeprav je nastal hud mraz in je Teruel z vso bližino in daljino okolič skoraj neprestano sredi hudega snežnega meteža, borbenost niti na nacionalistični niti na republikanski strani ni popustila.

Po ulicah Teruela besmijo še vedno strašni boji za vsako ped zemlje. Od koraka do koraka padajo bojevniki na obeh straneh. Republikanci, ki so se v Teruelu močno zabarikadirali, imajo v središču mesta še vedno v svojih rokah palačo guvernerja in cerkev Santa Clara.

Obkoljevanje republikancev

Salamanca, 4. jan. br. Dopisnik Havasa na teruelški fronti poroča: Napadalna fronta francoscev pri Teruelu ima sedaj obliko polkroga in se raztega od severa proti jugozapadu Teruela. Nenavdno ostre borbe se razvijajo na obeh krilih. Porazi zadnjih dni so vladne čete hudo demoralizirali in ne more biti več govora o enotni obrambni črti vladnih čet. Le na nekaterih točkah nudijo hud odpor očitno z namenom, da omogočijo umik ostalih čet. Frankovo letalstvo je tudi danes kljub neugodnemu vremenu razvilo živahnost akcijo in z neprestanim bombardiranjem preprečevalo zbiranje vladnih čet.

Poročila iz Francovega tabora

Salamanca, 4. jan. AA. Nacionalistični radio je objavil, da nacionalistične čete odbijajo napade rdečih na teruelški fron-

Goga obišče Berlin

London, 4. jan. o. »Daily Telegraph« poroča, da namerava rumunski min. predsednik Goga ob koncu januarja obiskati Berlin. Diplomatski krogi tudi zatrjujejo, da bo v kratkem nemški izredni poslanik Ribbentrop odpotoval v Bukarešto, kjer se bo sestel z vsimi vodilnimi državniki sedanega režima in bo sprejet v avdienci tudi od kralja Karola.

Udeležba na seji sveta DN

Bukarešta, 4. jan. w. Rumunski zunanji minister Mineacu bo ob koncu prihodnjega tedna odpotoval v Zenevo, kjer bo na zasedanju sveta Društva narodov, ki ee prične 17. januarja, zastopal Rumunijo.

Velike rumunske manifestacije v Rimu

Rim, 4. jan. AA. Snovi še prišlo s tremi posebnimi vlaki v Rim 1500 Rumunov, zaštopnikov vojske, uradništva in meščanov. Prišli so na proslavo 2000 letnice rimskega cesarja Avgusta. Rumunski gostje Lodo obiskali tudi Neapelj.

Danes so odšli na Beneški trg, kjer so priredili manifestacije Mussoliniju, ki se jim je z balkona zahvalil za pozdrave. Nato je sprejel v Beneški palači 50 njihovih zastopnikov. Bivši minister Madolescu je pri tej priliki poudaril, da Rumuni niso prišli v Italijo samo zato, da obiščejo stari Rim, temveč zlasti zato, da si ogledajo današnji, Mussolinijev Rim. Ves rumunski narod, ki sme sedaj vendar že pokazati svoja čustva nasproti Italiji, je v duhu združen z rumunskimi romariji. Madolescu je konfal svoj govor z vzklikom: Živela cesarska in fašistična Italija!

Predsednik italijanske vlade Mussolini je v svojem odgovoru opozoril na zgodovinske in sedanje zveze med obema narodoma. Poudaril je, da je to pot prvič prispela v Italijo tako velika skupina Rumunov, kar je posebnega pomena sprito zgodovinskih trenutkov, ki jih Rumunija preživlja. Prepričan je, da bo rumunski obisk zapustil neizbrisne spomine.

Gosti, ki jih je sprejel Mussolini, so si skupaj z ostalimi romariji ogledali tudi svečanosti na Trajanovem trgu. Pri tej priliki je guverner mesta Rima izročil Rumunom kos marmornja s tega trga, ki bo tvoril temelj stebra v Bukarešti v večen spomin na krvo sorodstvo Rumunov in Italijanov. Madolescu se je zahvalil za darilo in izjavil, da gledajo Rumuni z veliko zanjensostjo v božansko Italijo, katere usoda se nadaljuje v blestečo neskončnost.

Posebno krvava je bila bitka v odseku Villastara, kjer je bil sovražnik odbit na vse črti in je pustil na bojišču mnogo mrtvih. Nacionalistične čete so zaplenile mnogo tankov, ki jih je sovražnik pri begu pustil na bojišču.

Poročilo nacionalističnega poveljstva pravi nadalje, da so nacionalistične čete kljub 14 stopenj mrazu nadaljevale svojo ofenzivo pri Teruelu. Dasi ovira sneg glibanje čet, se jim je vendarle posrečilo zavzeti nove postojanke in prizadejati sovražniku hude izgube.

Pogreb ubitih inozemskih novinarjev

Saragossa, 4. jan. AA. Včeraj so pripeljali v Saragoso trupla treh novinarjev, ki jih je pred Teruelom ubila granata. Preden so jih s posebnim avtomobilom odpeljali v Hendaye, je bila slovena zadušnica v zaščeni kapeli medicinske fakultete. V pogrebnem sprevodu po glavnih ulicah so bili poleg drugih general Mosecardo kot zastornik generala Franca, mnogi odličniki iz meščanstva, cerkvenih krogov ter večje število novinarjev. Polkovnik Gassaco, načelnik šlaba severne vojske, je v svojem govoru stavil lepe lastnosti pokojnih poklenih novinarjev, ki so padli med izvrševanjem svojih dolžnosti. Svoj govor je zaključil z vzklikom: »Živela Anglija, živila Amerika, živila Španija!« Nato so godbe zaigrale posmrtno koračnico in so avtomobili odpeljali krste v Hendaye.

San Sebastian, 4. jan. AA. Posmrtno ostanke treh novinarjev, ki so padli pri Teruelu, so pripeljali ob 13. na mednarodni most pri Irunu. Spremljali so jih zastopniki nacionalistične vlade in novinarsko odposlanstvo iz Salamance. Na mostu je stala častna četa nacionalistične vojske. Med mnogimi venci so bili tudi trije, ki so jih poslali italijanski novinarji v Španiji. Na francoski meji je izkazal čast obmejni orožniški oddelek. S postaje v Hendayu bodo krste nocoj prepeleli v Pariz.

Aretacija francoskih konzularnih uradnikov

Bayonne, 4. jan. w. Nacionalistične vojaške oblasti so snovi iz doslej neznanega vzroka aretirale francoskega konzularnega uradnika v Irunu Ducoureauxa. Z njim so aretirali tudi tri komercialne uradnike, ki so mu bili dodeljeni v službo. Aretirane Francoze so takoj odpeljali v zapore. Menijo, da pomeni ta aretacija represalije za podajanje zapora bivšega vojskega poveljnika v Irunu, Troncoea.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Odmev ameriške poslanice v Franciji in Angliji

Zopet se udajajo nadam, da bo Amerika opustila svojo rezerviranost in aktivneje posegla v mednarodno dogajanje

Washington, 4. jan. br. V vsej ameriški javnosti obširno komentirajo Rooseveltovo poslanico in se bavijo zlasti z njegovimi zunanje-političnimi izjavami. Posebno podčrtavajo oni del poslanice, v kateri naglašajo: vero v zmago demokracije.

Ta del Rooseveltove poslanice je naletel na splošno odobravanje. V njem vidijo odločno voljo ameriške vlade, da s primernimi sredstvi zagotovi Zedinjenim državam časten in trajen mir. Jasno pa je tudi, da odklanja večina ameriškega naroda vsako vojaško zavezanost in vsako sklenjanje pogodb, ki bi utegnile svobodno akcijo Amerike na zunanem političnem polju. V ameriških diplomatskih in vladnih krogih slej ko prej podčrtavajo željo Amerike, da si ohrani popolno neodvisnost in zunanji politiki, četudi pri tem priznavajo, da skupni cilji in skupni interesi čisto narekujejo skupen nastop. Taki skupni nastopi v posameznih primerih niso izključeni in se bodo lahko vedno prakticirali, vendar pa brez dolgoročnih obveznosti.

Pariz, 4. jan. o. Rooseveltova poslanica je vzbudila izredno zadovoljstvo v Londonu in v Parizu. Od nje si obetajo, da bodo Zedinjene države končno zavzele odločno stališče do japonskih načrtov na Daljnem vzhodu. Politični krogi v Parizu zatrjujejo, da ima Rooseveltova poslanica glede na sedanje svetovno politične prilike najmanj tak pomen kakor vstop Amerike v svetovno vojno. Če se bodo Zedinjene države dejansko odločile aktivno sodelovati pri obrambi interesov zapadnih velisil v Daljnem vzhodu, bo Velika Britanija tam vsekar zelo razbremenjena. Politični krogi v Londonu priznavajo, da je postal položaj evropskih držav na Daljnem vzhodu že povsem nevtrizen. Japoniki načrti ne posejajo grožnje britanski imperiji. Amerika ne bo smela na to pozabiti. Včerajšnje izjave japonskega notranjega ministra so najboljše dokaz, da Japonci spekulirajo z ameriško nevtralnostjo, ker bi radi obratunali z Anglijo.

V Parizu prevladuje mnenje, da se je Roosevelt odločno postavil na stran Anglije in Francije in s tem še bolj poudaril solidarnost trah velikih demokracij v obrambi svetovnega mira. Zato se more pričakovati, da bodo sedaj Zedinjene države aktivneje nastopile na mednarodni pozornosti, kakor doslej. Na drugi strani se ne da prikriti, da bo moral Roosevelt premagati poprej še velike zopodanske težave, s katerimi se mora boriti tudi bogata Amerika.

V Parizu je vsekakor zavladal velik optimizem po težkih udarcih, ki so bili v zadnjem času prizidejani demokracijam. Poslanico smatrajo za uvod v končno sklenitev bloka demokratskih držav, ki bodo lahko kljubovalno fašističnemu bloku. Zdržene sile ameriškega kontinenta, Velike Britanije in Francije bodo nedvomno lahko zagotovile mir. Amerika prihaja Evropi na pomoč baš v poslednjem trenutku. Prva posledica Rooseveltove poslanice bo, da bo prizidejani hud udarec režimom v malih evropskih državah, ki se pravkar pripravljajo, da bi krenili na pot avtoritarnih sistemov.

Komentarji angleških listov

London, 4. jan. br. Vsi angleški listi do besedno objavljajo Rooseveltovo poslanico ter jo spremljajo z daljšimi komentarji. »Daily Telegraph and Morningpost« smatra, da je najzgodnejši način, kako je Roosevelt svojo kritiko avtoritarnih režimov povezal s potrebo močne oborožitve vseh demokratskih držav, prepričan, da bo le na ta način mogoče ohraniti mir in preprečiti novo svetovno katastrofo. »Daily Mail« piše, da pomeni Rooseveltova poslanica svečano izjavo, da je politika izolacije trajno nemogoča ter da bo Amerika slej ali prej morala stopiti iz svoje desondane rezerve. »Daily Herald« je mnenja, da se bo sedaj pričel v Ameriki velik boj med pristajali izolacije in med zagovorniki mednarodnega sodelovanja Zedinjenih držav. Ta boj mora Amerika izvajati in se le potem se bo lahko z gotovostjo reliko, kam bo krenila.

»Times« pravi v zvezi z Rooseveltovo trditvijo, da je svetovni mir najnevarnejši v rokah demokracij, da Roosevelt te teorije to pot ni bolj razvil kakor v Čikagu. Sedanja poslanica je sestavljena v znatno mirnejšem duhu in ji je bil očitno glavni apel na enotnost ameriškega naroda, da se prebudi proti notranje težkoče. »News Chronicle« imenuje Rooseveltovo najbolj preizkušeno in najmočnejšo boro za demokracijo na vsem svetu. Toda vprašanje je, ali bo Roosevelt mogel prevzeti moralno vodstvo sveta; to je odvisno od tega, koliko zaupanja bo doživel pri svojem prebivalstvu. »Daily Express« pa meni, da ne kaže iskati v Rooseveltovem govoru večjega pomena, kakor mu ga je on sam izrečno dal.

Kritika v Italiji

Rim, 4. jan. o. Italijanski listi so se za danes omejili na poročila o včerajšnji otvoritvi novega zasedanja ameriškega kongresa in na kratko vsebino Rooseveltove poslanice. Vendar pa se že iz načina, kako so ta poročila sestavljena, vidi, da je italijanska politična javnost zavzela povsem odklonilno stališče nasproti tej poslanici. »Giornale d'Italia« piše, da bi Roosevelt želel vrniti v okrilje demokracije tudi pri tistih državah, ki so izpod tega okrilja odšle. Gre za publicistično, piše list, kajti evolucija zgodovine gre po družini poteh. Najnovejši vzgledi notranje politične preobrazbe v nekaterih evropskih državah in v deželah latinske Amerike to jasno dokazujejo. Svet beži od demokraciji prav zato, ker ne morejo urediti načela miru in pravice, s katerimi se same najraje hvaležijo.

Odklonitev tudi v Nemčiji

Berlin, 4. jan. br. V Nemčiji so Rooseveltovo poslanico sprejeli dokaj ravnodušno. Nemški tisk beleži le glavne misli in se v kratkih komentarjih omejuje na konstatiranje, da Roosevelt prav za prav ni povedal nič novega ter da ponavlja že večkrat izražene misli in poglede na mednarodni položaj. Nemčija ima svojo zahtevano od katere ut more in ne bo krenila.

Berlin, 4. jan. br. V vsej ameriški javnosti obširno komentirajo Rooseveltovo poslanico in se bavijo zlasti z njegovimi zunanje-političnimi izjavami. Posebno podčrtavajo oni del poslanice, v kateri naglašajo: vero v zmago demokracije.

Ta del Rooseveltove poslanice je naletel na splošno odobravanje. V njem vidijo odločno voljo ameriške vlade, da s primernimi sredstvi zagotovi Zedinjenim državam časten in trajen mir. Jasno pa je tudi, da odklanja večina ameriškega naroda vsako vojaško zavezanost in vsako sklenjanje pogodb, ki bi utegnile svobodno akcijo Amerike na zunanem političnem polju. V ameriških diplomatskih in vladnih krogih slej ko prej podčrtavajo željo Amerike, da si ohrani popolno neodvisnost in zunanji politiki, četudi pri tem priznavajo, da skupni cilji in skupni interesi čisto narekujejo skupen nastop. Taki skupni nastopi v posameznih primerih niso izključeni in se bodo lahko vedno prakticirali, vendar pa brez dolgoročnih obveznosti.

Angleški kralj obišče Pariz

Pariz, 4. januarja. b. Po poročilih listov namerava angleški kralj Jurij VI. to poletje obiskati Pariz, od koder se bo podal na svečano odprtje Angliji posvečenega spomenika v Boulogne sur Mer kot spomina na prvo izkrcanje angleških čet v tej luki leta 1914.

Grof Volpi v Beogradu

Beograd, 4. jan. k. Dovi ob 7. je prisel v Beograd grof Giuseppe Volpi. Odličnega italijanskega državnika in mecena so sprejeli na železniški postaji italijanski poslanik Indelli in spremstvu prvega poslanika tajnika in tiskovnega atašeeja, zastopnik zunanega ministrstva dr. Nenadović tajnik kabineta zunanega ministra in druge osebnosti.

Volpi velja za enega največjih italijanskih finančnikov in finančnih strokovnjakov. V državni karieri se je pred leti povzpelo do finančnega ministra. Bil je tudi guverner v Libiji. Sedaj je predsednik italijanske konfederacije industrijcev in pod njegovo finančno kontrolo so velike tovarne motorjev v gornji Italiji, jadranske železnice, gornje italijanske elektrarne in druga podjetja.

Kot pristen Benečanin pa ima grof Volpi tudi močno razvit čut za umetnost. Mnoge galerije po vsej Italiji so njegovo delo.

Tudi Holandska se bo oborožila

Haag, 4. januarja. b. Prvi zbornici je poslal ministrski predsednik Colijn posebno spomenico, v kateri poljsenjuje stališče holandske vlade v vprašanju oborožitve. Colijn pobia mnenje, da bi Holandski zadostila armada, ki bi bila sposobna ubraniti državo ob prvem napadu, dokler bi pomoč tretjih še ne prišla. Sicer si ni mogoče misliti, da bi se Holandska znašla v nerednem položaju, da bi se morala sama braniti pred silno vojsko kakšne veličine, pač pa se utegne zgoditi, da bo morala sama nastopiti v obrambo svoje meje vsaj proti delni armadi države, ki bo istočasno zapletena v vojno s kakšno drugo državo. Ako naj holandska armada to svojo nalogo pravi izpolni, je seveda nujno potrebno, da jo primerno izpopolnimo, da bo kos vsem zahtevam uspešne državne obrambe.

Krvavo Novo leto v Rusiji

Moskva, 4. jan. b. Po uradnem sporočilu je bilo na dan novega leta ustreljenih nad 100 oseb, ki so bile osumljene volnustva, sabotaže in protirežimskega rovarjenja. V Leningradu sta bili ustreljeni dve osebi zaradi pripravljavanja atentata na nekega visokega sovjetskega funkcionarja.

Nemiri v Palestini se nadaljujejo

Jeruzalem, 4. jan. AA. Po poročilih iz Palestine je politični položaj še zelo kočljiv. Tako so na nekem mestu presekali petrolejski vod, v starem delu Jeruzalema pa so danes neznanici ubili dva žida. Danes so tudi usmrtili nekega Arabca, ki ga je sodišče danes obsodilo na smrt. Dalje je sodišče danes obsodilo na smrt tudi nekega Arabca, o katerem so ugotovili, da je poskušoval petrolejski vod.

Včeraj je bilo izvršenih več sabotažnih dejanj na železniških progah, na katere je bilo nameščenih več zavojev z razstreljivi. Delavci v pristanišču Tel Aviva so protestirali proti zaplavitvi neorganiziranih delavcev, policija pa je demonstrante razglašala in jih aretirala nad 20.

London, 4. jan. AA. Židovska zveza v Veliki Britaniji predlaga, naj Palestino proglase za židovsko državo, ki naj ostane v okviru angleškega imperija. Zveza zavzema s tem stališče proti predlogom o razdelitvi Palestine.

Položaj v Egiptu

Kairo, 4. januarja. b. Kralj Faruk je za mesec dni odložil zasedanje egiptovskega parlamenta, da bi se tako izognil nemirum zaradi odločitve vlade Nahas paše in da bi novi vladi dal možnost, da v miru začne svoje normalno delo. Ob čitanju tega kraljevega dekreta je prišlo v parlamentu do hudih nemirum. Nahas paša je hotel odgovoriti v imenu svoje stranke, toda predsednik parlamenta mu tega ni dovolil. Tako uato je nastal tak trus in hrup v zbornici, da predsednikovih besed nihče ni mogel več slišati.

Mezdne borbe v Franciji se nadaljujejo

Pariz, 4. jan. g. Nekateri mezdni spori v Parizu še vedno niso poravnani. Min. predsednik Chaumets se je ves dan pogajal za rešitev teh sporov. V transportnih obratih se je po izreku razsodišča zopet pričelo delo, v živilski industriji pa je nastopila gotova poostreitev, ker so podjetniki odpovedali delo 8.000 delavcem.

Železniška katastrofa pri Kantonu

Hongkong, 4. jan. o. Na železniški progi Kanton-Hankov. se je pripetila strašna železniška nesreča, ki je zahtevala po dosedanjih vesteh 40 človeških žrtv. Nad 100 ljudi je bilo ranjenih. Podrobnosti o katastrofi še ni.

Beleške

Za resnico in pravico

V noveletni številki je priobčil »Slovenec« izjavo mariborskega škofa dr. Tomažiča, ki je med drugim napisal: »Kotoliški tisk ne sme slediti metode poročevanja, ki namenoma ne loči med resnico in neresnico, da škoduje nasprotniku. Le če je tisk v službi resnice in pravice in ljubezni, je vemo, ki lastne vrste utrjuje, sovrane pa slabi in uničuje.«

Te tehtne besede so bile z mastnim tiskom objavljene na 1. strani 1. številke letošnjega »Slovenca«. Takoj v 2. številki istega lista pa že najdemo beleško, v kateri med drugim čitamo: »JNS največja in najmočnejša centralistična in unitaristična stranka, »centralizem JNSarska iznajdba«, »centralistična JNS«, »očetje centralizma«, »dobrote unitarizma« itd.

Res lepo spoštujemo in izvajajo slovenčev nauke cerkvenih nadpastirjev... Naj se jim poskusijo oddolžiti vsaj na ta način, da slovenski javnosti povedo, v koliko in v katerem pogledu je njihova lastna stranka manj »centralistična« in manj »unitaristična« kakor JNS. Če bodo ubogali mariborskega škofa in skušali pisati »resnico in pravico«, ne bodo mogli navesti niti ene stvari, temveč bodo morali napisati, da je »unitarizem«, ki ga oni istovetijo s »centralizmom«, osnovno načelo njihove lastne stranke.

Čudna logika

Znana beogradska revija »Javnost« je baje prenehala izhajati. Iz časopisnih poročil ni razvidno, ali je prenehala prostovoljno, ali pa je bila ustavljena. »Slovenec« piše na tak način, kakor da bi prenehala izhajati menda radi pomanjkanja finančnih sredstev. V isti sapi pa trdi, da je bila »Javnost« framsasonsko glasilo in pri tem še velesrbsko orientirana.

Ne bomo zopet opozarjali na dvoiličnost slovenčevcev, ki so na eni strani debeli prijatelji za uglednimi framsasoni, na drugi strani pa se delajo, kakor da vidijo v framsasonstvu enega največjih škodljivcev sloveštva. Opozorili bi radi le na čudno logiko »Slovenca«. Ako je bila »Javnost« glasilo framsasonov in obenem glasilo velesrbske čaršije, kako je potem mogoče, da bi morala prenehati zaradi pomanjkanja denarja, ko vendar veljajo tako framsasoni kakor čaršija za predstavnike velikega kapitala? Sicer pa je v »Slovencu« vse polno take čudne logike, ki ni ničesar drugega, kakor drzna spekulacija na omejenost čitateljev.

Celjska »Nova doba«

V 20. leto svojega izhajanja je stopila celjska »Nova doba«, ki v duhu tradicije predvojnih celjskih naprednih glasil uspešno in odločno zastopa interese nacionalne življenja v celjskem okrožju. List se je posebno preteklo leto spopadel na vseh poljih in si s tem pridobil nov kader zvestih naročnikov in čitateljev.

Oster mačkovski apel na hrvatsko inteligenco

Dr. Ilija Jakovljević, glavni urednik »Hrvatskega dnevnika« je napisal v noveletni številki svojega lista pregled političnih, gospodarskih, socialnih in prosvetnih uspehov, ki jih je v preteklem letu dosegel hrvatski narodni pokret, kakor čisto »nazivajo« politiko dr. Mačka. Naj prej ugotovlja dr. Jakovljević, da se »narodna borba ne mora in ne sme nikoli prekiniti. Nato pravi med drugim:

»Hrvati ne moremo postavljati rokov za dokončno zmago v narodni borbi. Lahko pa rečemo, da smo kot celota pričakovali vse dogodke z mirom pravičnih in z odločnostjo borev, ki se zavedajo upravičenosti svojih zahtev. Hrvatska vas tudi v preteklem letu ni izgubila svojega potrpljenja. Nervozen je bil samo del gospode, in to večinoma one, ki jih je bilo v ospredju narodnih borb. Ljudje, ki so se skrivali v zatiju, so pričeli sedaj dvigati glave, ker jim ni več udobno v mišjih luknjah. Njim je dovolj doseganega načina borbe. Vse jim gre nekam prepočas. Od nikdar ni zaželenih napredovanih, dnevnih in zvenelih naslovov... Od ideoloških previranj med hrvatsko inteligenco je odvisna njena bodočnost. Ako bi prevladala v njej nedemokratska razpoloženja, potem bi se povsem ločila od svojega naroda. Zaradi tega se bo morala hrvatska inteligenca jasno opredeliti.«

Mačkovi bodo kandidirali pri senatorskih volitvah

Iz Zagreba poročajo, da je v politični pisarni dr. Mačka imelo vodstvo bivši KDK v ponedeljek zvečer daljšo konferenco, na kateri je razpravljalo o volitvah v senat. Poleg dr. Mačka so se seje udeležili inž. Košutić, ki je s predsednikom vred zastopal HSS, dr. Krizman, Vilder in Kosanović pa so zastopniki bivši SDS. Načelno je bilo sklenjeno, da bo KDK sodelovala pri volitvah v savski in primorski banovini. Niso pa še sklepali o tem, ali bodo postavili kandidate tudi po drugih banovinah, kjer žive Hrvatje. Kandidirani bodo za senatore predvsem oni člani vodstva, ki 5. maja 1935 niso mogli kandidirati za narodne poslance. Med njimi bodo tudi inž. Košutić, Pernar in prof. Jelašić, tajnik dr. Mačka.

Srbijanska opozicija se bo abstinirala

Snodi se je iz Beograda pripeljal v Zagreb Božidar Vlačić kot delegat beogradskega dela združene opozicije, da bi se z dr. Mačkom pogajal o sodelovanju obeh opozicijskih taborov pri volitvah v senat. Kakor zatrjujejo zagrebški politični krogi, je beogradska združena opozicija za abstinenco, vendar pa to njeno stališče ne bo moglo vplivati, da bi se tudi zagrebško opozicijsko krilo volitev ne udeležilo.

Seja vodstva JRZ

Ministrski predsednik dr. Stojadinović je kot predsednik JRZ sklical za 12. januarja ožji glavni odbor stranke, ki naj bi razpravljala o sedanjem obtem političnem položaju v državi, posebno pa še o senatorskih kandidatih.

Mačkovi in duhovščina

Poročali smo že o napadu glasila šibeniškega škofa, »Katolika« na naslov radičevskega poslanca profesorja Tomašiča. Očitno mu je, da je v Dalmaciji solil vsem vprek pamet, se po vzorcu rdečkarjev zaletaval v »pope« in jih primerjal z volkovi, ki se skrivajo v svečeniških suknjah.

Sedaj se je oglasil poslanec Tomašič v »Hrvatskem dnevniku«. Najprej trdi, da hrvatski klerikalci ne morejo prenesti kritike zaradi delovanja kateregakoli duhov-

Občni zbor Glavne združne zveze

Beograd, 4. januarja. p. Občni zbor Glavne združne zveze se je danes nadaljeval in zaključil. Pri današnji načelni debati o spremembi pravil v smislu določb novega zakona o gospodarskih združenjih se je razvila zelo napeta razprava o tem, ali dopušta zakon, da se le spremeni pravila stare organizacije, ali pa določa, da se mora na novo ustanoviti zveza za vse združne organizacije v državi. Zastopniki nekaterih združnih organizacij so danes izjavili, da morebitni sklepov v smislu same spremembe pravil doseganje Glavne

združne zveze, ki naj bi se proglasila za Glavno zvezo vseh združnih zvez v državi, ne bodo priznali.

Popoldne se je debata o tem vprašanju vendarle zaključila s kratkim govorom ministra Djordjevića. Nato so predebatirali posamezne določbe pravil, kolikor se morajo v smislu omenjenega zakona spreminjati. Končno je bilo sklenjeno, da se na tem obtem zboru ne bo volil novi izvršni odbor. V to svrhu bo sklican izredni občni zbor zveze, čim bodo oblasti potrdile spremembe statute organizacije.

Sreska konferenca JNS v Ptuj

V nedeljo dopoldne je bila v Narodnem domu v Ptuj konferenca odbornikov sreske in delegatov krajevnih organizacij JNS iz ptujškega sreza. Sestanek je otvoril in vodil predsednik sreske organizacije dr. Senčar, prisostvovala pa sta mu tudi narodna poslanka Ivan Prekoršek in Avgust Lukačič, ki ju je predsednik še posebej pozdravil. Delegatov se je zbralo preko 60. O političnem položaju v državi in posebej še v Sloveniji je izčrpno poročal posl. Prekoršek, katerega izvajanja so bila ponovno prekinjena z viharim odobravanjem poslušalcev.

Z enako napeto pozornostjo so zborovalci poslušali nato poročilo posl. Lukačiča o gospodarskem položaju v državi. V Sloveniji in posebej v ptujskem srezu Po njegovem poročilu se je razvila živahna debata, v kateri sta bila glavna govornika dr. Ivan Fermevc iz Ptuja in Jakob Zadravec iz Središča. Oba ta dva sta enako kakor drugi govorniki opozarjala zlasti na obupni po-

ložaj, ki so v njega zašli zadolženi kmetje.

Nujno je treba opozoriti merodajne kroge na to kritično situacijo.

Nadalje se je v razpravi obravnavala elektrifikacija ptujškega sreza, ki si je vse prebivalstvo želi, ki pa je ni mogoče izvesti brez izdatne podpore banke uprave. O elektrifikaciji in o izterjevanju kmetijskih dolgov so bile soglasno sprejete primerne resolucije. Ravno tako so bili sprejeti predlogi glede dela v krajevnih organizacijah stranke, končno pa je bil izvoljen še pripravljalni odbor za mladinski organizacijo JNS v ptujskem srezu.

Z velikimi ovacijami je bil sprejet predsednikov predlog, naj se pošlje pozdravna brzojavka predsedniku JNS Petru Zivkoviću. S tem je bila konferenca, ki je trajala skoro tri ure zaključena in zbrani delegati so se razšli prepričani z novim borbenim duhom za jugoslovensko misel.

Pogajanja za premirje med Nemčijo in Vatikanom brez izgleda na uspeh

Pariz, 4. jan. o. Glasilo narodno socialističnih napadateljev »Angriff« je le dne znova napadel Vatikan in nemško duhovščino zaradi njunega vmešavanja v nemške notranje politične zadeve. Kakor poroča »Jours«, so s tem napadom splahnele vse nade, da bi napetost med Vatikanom in Nemčijo popustila. Te dni bi moral nemški poslanik Papst potovati v posebni misiji v Rim.

Z Vatikanom naj bi se pogajal za nekako premirje, zlasti za ukinjenje napadov v časopisju. Vse pa kaže, da bodo vpilvi Papeža v Rimu preslabil, da bi mu uspelo uveljaviti vse zahteve nemških narodnih socialistov, po kateri naj bi s katoliška cerkev popolnoma izločila iz nemškega javnega življenja in omejila na strogo versko življenje.

Priprave za poročne svečanosti v Grčiji

Dresden, 4. jan. AA. Danes je princesa Friderika Braunschweig odpotovala v Atene, kjer se bo 9. januarja poročila z grškim prestolonaslednikom. Z njo so odpotovali sestra in grški poslanik Saltaperas s šefom protokola grškega zunanega ministra Andrusilom.

Atene, 4. jan. AA. Od 5. januarja, ko bo stopila na grška ta prestolonaslednikova nevesta, pa do 11. januarja bodo v vsej Grčiji razbočene zastave.

Beograd, 4. jan. p. Skozi Beograd potuje vsak dan vedno več uglednih osebnosti v Atene, kjer bodo prisostvovala poroki grškega prestolonaslednika princa Pavla. Danes so potovali skozi našo prestolnico nekdanja grškega kralja princeza Aleksandra, danski, meklenburški in pruski principi s spremstvom.

Volilni odbori za senatorske volitve

Beograd, 4. jan. p. Državni odbor za volitve senatorjev je na svoji današnji seji dočel predsednik in član posameznih volilnih odborov v posameznih banovinah. Za predsednika volilnega odbora za dravsko banovino je bil imenovan član državnega sveta dr. Rudolf Steinmetz Sorodolski, za člana na predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Vladimir Golia; sodnik upravnega sodišča v Celju dr. Anton Kržišnik, ljubljanski župan dr. Juro Adlešič in predsednik okrožnega sodišča v Ljubljani Peter Keršič. Prihodnja seja državnega odbora za volitve senatorjev bo 29. januarja.

nika in da prično takoj na vso moč kričati: glejte jih, kako napadajo vse duhovnike! Toda »hrvatski narodni poslanci se zavedajo svoje odgovornosti za vsako pred ljudstvom izrečeno besedo. Ko sem prišel v Preko, sem zvedel od ljudi, da nekateri duhovniki razdirajo slovo hrvatskih narodnih vrst. Ugotovilo se, da širijo grde laži o hrvatskem narodnem voditelju in sploh o vodstvu hrvatskega narodnega pokreta. Zaradi tega sem ostro obračunal z razirjevalci takih laži in jih proglasil res za narodne izdajalce. Naglasil sem, da nima hrvatski narodni pokret ničesar proti veri in proti cerkvi in da spoštuje vse duhovnike, ki hodijo z njim v isti vrsti, kakor hodi Bog z Hrvatji. Prišel pa sem, da hrvatski narod ne bo nikoli dovolil, da bi mu razbijali slovo volkovi, pa če se tudi skrivajo v črne duhovniške suknje. Ako je ta obsodba zadela kakoga duhovnika, potem to ni moja krivda. Ako se vmešava duhovnik v politiko, potem mora računati, da je izpostavljen prav tako kritiki in sodbi naroda, kakor vsak posvetni človek.«

Beogradski mestni proračun

Te dni je bil sestavljen in razgrnjen na javni vpogled proračun beogradske mestne občine za l. 1938/39. Proračun predvideva 337 milijonov dinarjev izdatkov in prav toliko prejemkov. Med izdatki gre nad dve tretjini za stvarne potrebe, od tega 72 milijonov za obresti in odplačilo mestnih dolgov. Med prejemki znašajo doklade na državne davke 15, trošarine 88, občinske takse 22 milijonov dinarjev. Okrog 30 milijonov saš vržejo razni drugi dohodki, ostanek pa se bo krit iz čistejega dobička mestnih podjetij. Ta postavka predstavlja preko polovice vseh dohodkov. Občinska doklada znaša 20% na direktne državne davke in je najmanjša v vsaj državi, saj je v njej vsebovana tudi banovinska doklada, ki jo morajo plačevati poleg občinske doklade prebivalci vseh drugih mest.

Proračun za prihodnje proračunsko leto kaže, da se je finančni položaj beogradske občine znatno zboljšal. Še pred tremi leti so znašali mestni dolgovi 895 milijonov, danes pa znašajo le še 360 milijonov, tako da so se v teh treh letih znižali za preko 800 milijonov. Ako bi občina v tej meri nadaljevala s plačevanjem svojih dolgov, šče nadaljnja tri leta ne bi imela nobenega dolga več.

Aretirani svetovalci Litvinova

London, 4. jan. d. »Daily Express« poroča iz Varšave, da je bil po vesteh iz Moskve aretirani vodja pravnega oddelka ruskega zunanega urada prof. Stapanin, eden izmed najbližjih svetovalcev komisarja za zunanje zadeve Litvinova, ker je obtožen volnustva. Baje je obsojal Stalinovo čiščenje v sovjetskem zunanem komisiariatu. Kakor poroča list nadalje, so bili aretirani zaradi propagande proti Stalinu tudi štirje bivši uradniki zunanega komisiariata in sicer Fachner, Neumann, Sahov in Beckermann. Litvinov je baje zaradi teh aretacij protestiral pri vodstvu GPU, vendar pa brez uspeha.

Ponesrečeno nemško potniško letalo

Berlin, 4. jan. br. Popoldne se je v bližini Frankfurta ponesrečilo potniško letalo, ki redno obratuje na progi Milan-Berlin. Zaradi izrednega mraza se je na krilih napravil debel led, zaradi česar je letalo postalo nesposobno za manevriranje. Tik pred pristankom v Frankfurtu je letalo treščilo na tla. Trije potniki in trije člani posadke so našli smrt v razvalinah.

Berlinski olimpijski film je končno gotov

Berlin, 4. jan. AA. Po 15mesečnem delu so nemski režiserji končali film o olimpiadi v Berlinu. Prva »slavna« predstava bo dne 1. februarja v navzočnosti kancelarja Hitlerja. Članov vlade in voditeljev narodno socialistične stranke.

Povratek avstrijskega poslanika v Beograd

Beograd, 4. jan. AA. Avstrijski poslanik baron Wimmer se je vrnil z dopusta in prevzel svoje funkcije.

Premestitev

Beograd, 4. jan. p. Premješena sta učitelja Anton Slibar iz Litije v Ljubljano in učiteljica Marija Korbar z osnovne na Solo za defektno deco v Mariboru.

Smučarski tečaj beogradske radijske postaje

Beograd, 4. jan. AA. Za pripravljeno smučarstva je beogradska radio priredila letošnji zimski več predavanj o smučarstvu ob urah jutnje radijske telovadbe. Sprito ugodnih snežnih razmer v okolici Beograda priredi radio za svoje naročnike in njihove družine brezplačni smučarski tečaj od 7. do 11. t. m. pri Zvezdarni. Pouk v teh dneh bo trajal od 14.30 do 16.30 pod vodstvom smučarskega učitelja Draga Ulaže, načelnika strokovnega odelka ministrstva za telesno vzgojo.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Hladno vreme je še nad srednjo, vzhodno in

Po katastrofi 1929 najmrzlejša zima

Mraz strupeno narašča — Hude zime v preteklosti — Kaj obeta Jupitrovo leto za letošnje pridelke

Ljubljana, 4. januarja. V jasni minuli noči je mraz še bolj pritiskal in davi je živo srebro zlezlo na 15 stopinj C pod ničlo. Tako nizke temperature in tolikšno stopnjo mraza v začetku januarja še nismo zaznali v Ljubljani, odkar smo komaj utegnili pozabiti na ostro zimo l. 1929. Mirno, brezvetrno vreme se je z mrazom, na zemljo kakor prisrčano, da je šele po zadnjih poročilih sodeč sklepati na počasen umik prve taze v letošnji zimi zasidranega mraza. Na široko razlezeno hladno jezero zraka se je prestavilo s svojim jedrom med Alpami in Karpati za spoznanje proti jugovzhodu, kjer so posebno v Bolgariji, delu Rumunije in Grčije zabeležili večeraj silen mraz. Ciklonalna

pritisk na morje premikajočega se mraza je pa zaenkrat še tako šibak, da moremo računati na izdatno spremembo sedanjega vremena šele v prihodnjih dneh.

Medtem se pa lahko mraz precej zaostri. Meteorološki zapiski na področju Ljubljane sicer beležijo v preteklosti mrazovne dobe, ki so trajale po 20, 25, 29, 33 in celo 40 dni, z izredno nizkimi temperaturami. V spodnjem pregledu vidimo, koliko časa in s kolikšnim pritiskom so vpadali v preteklosti mrzli vali v Ljubljansko kotlino, pri čemer je takoj opaziti, da niso presledki hudih zim v nikakršni zakoniti vez. Še manj je višina mrazovne stopnje posredovana z istočasno izdatno množino padavin.

leto	število mrzlih dni in doba trajanja	najnižja temperatura	padavine v mm.
1871	14 od 3. do 16. decembra	13. XII. —16,4	30
1875 — 76	27 od 25. decembra do 20. jan.	6. jan. —19	60
1879	22 od 6. do 28. decembra	4. dec. —24,6	96
1880	25 od 3. do 28. januarja	21. jan. —22,4	14
1887 — 88	20 od 21. dec. do 9. jan.	1. jan. —22,6	22
1890 — 91	33 od 9. dec. do 10. jan.	29. dec. —19,5	31
1892	22 od 13. jan. do 3. febr.	4. jan. —19,0	54
1892 — 93	40 od 21. dec. do 29. jan.	14. jan. —26,0	85
1895	11 od 13. do 24. februarja	22. febr. —19,0	140
1901	14 od 10. do 23. februarja	15. febr. —19,0	86
1914	17 od 10. do 26. januarja	26. jan. —19,6	42
1929	29 od 24. jan. do 22. febr.	3. febr. —25,6	39

Prod 50 leti je pritiskal oster mraz le dan kasneje kakor letos in je trajal od 21. decembra preko Novega leta do 9. januarja. V Ljubljani je bilo v novoletnem jutru zabeleženih — 22,6° C vso tisto dobo pa komaj 22 mm padavin. Najhujiši mraz na področju Ljubljane je bil v jutru katastrofalne zime l. 1929, dne 3. februarja — 25,6 stop, najdaljša časa je pa pritiskal mraz s skoraj istim rekordom — 26 stop l. 1892/93, od 21. decembra do 29. januarja, celih 40 dni!

Letošnji mrzli zaključek starega in še hladnejši začetek novega leta prinaša po vrsti manj mrzlih zim za decembrom tudi najhladnejši januar. In naslednje razpredelice razvidimo, katerega dne v minulih desetih letih je bila dosežena v januarju najnižja temperatura, obenem pa primeri, koliko januarjskih dni v posameznih letih je beležilo podnevi, odnosno ponoči temperature izpod ničle.

januarske temperature			
	najnižje	dnevi temp. pod 0	ponoči
11. I. 1929	—21	18	31
22. I. 1930	—8,5	4	17
8. I. 1931	—6,2	5	18
1. I. 1932	—10,2	6	22
23. I. 1933	—10,5	12	24
27. I. 1934	—10	9	18
24. I. 1935	—11,6	17	26
24. I. 1936	—1,2	0	1
25. I. 1937	—8,2	8	19
4. I. 1938	—15	(doslej, na prostem je bilo davi —20,5)	

Na prvi pogled je zanimiva ugotovitev, da je izredno mrzlemu januarju l. 1929, sledilo dve naslednji, ko je bilo podnevi le nekajkrat živo srebro zlezlo pod ničlo. Mrzlejši je bil po številu dni in maksimumu mraza januar l. 1933, kasneje le še v letu 1935. Izredno topel je bil januar l. 1936, ko

je živo srebro v Ljubljani tudi ponoči le enkrat zdrknilo pod ledišče.

Strupen hlad s slano se obeta letos zavleči daleč v pomlad in izkušnje opazovalcev tovrstnih zim v preteklosti zatrujejo, da bodo letos, posebno v višjih legah, sadeži dozoreli tri tedne kasneje kakor običajno. Stoletni astrološko-meteorološki zapiski Jupitrovega leta, z mrzlimi posejki prejšnje Saturnove zime v pomlad pravi, da večkrat nastopi poletna suša in ž njjo v zvezi draginja. Ker so pa letos v prvi polovici leta sončni in lunini mrki, upoštevaje opazovanja tudi to in trdijo, da bo letošnje leto bolj vlažno ko suho.

Posebno ugodno bo letošnje leto za posveke ječmena, ki bo dobro obrodil. Setev tega žita priporočajo tem bolj, ker bodo zaloge v prihodnjih suhih letih prav prišle. Slaba letina se obeta grahu, prosu in ajdi, lan in konoplja bosta zrasla sicer nizko, pa uspešno donesla. Jupitrovo leto je posebno ugodno za seno in krompir ter se malim posestnikom priporoča, naj letošnjih odviskov sena ne prodajo, ker ga bo v prihodnjih suhih letih primanjlovalo. Pridelki zelja, pese, repe in kolerabe obrode v Jupitrovih letih prav dobro, hmelja bo posebno v severnih deželah kaj malo, a bo dobre kakovosti.

Za jesenske posevke priporočajo stari zapiski, da je boljše, če se kljub pozni jeseni, zgodaj posejejo, ker bo pomlad v l. 1939 dokaj hladna in suha. Sadija, posebno žlahtnih vrst hrušk, marelic, breskev in sliv bo letos malo, pomladna slana bo pomorila mnogo cvetja. Celotno hrast in bukev bosta slabo nastavila svoje plodove. Vinorejcem se obeta še precej dober pridelek, prihodnje suhe in tople tri jeseni pa bodo prekosile pridelek sladke kapljice nad vsako pričakovanje.

V primeru, da poteče Jupitrovo leto hladneje kakor običajno, bo letos malo kač, koblice in drugega škodljivca mrčesa. V pozni jeseni se bodo ponekod zelo zaredile poljske miši. Tako trdijo izkušnje starih zapiskov, doganjen po opazovanju vremena in prilik pridelovanja v letih, ki jim je po hladnem Saturnovem vplivu na življenje naše zemlje sledilo prav kakor letos vračajoče se vladanje planeta Jupitra.

Nove ceste bi radi gradili

Velik primanjkljaj v občinskem cestnem proračunu

Maribor, 4. januarja. Sreski cestni odbor za srez Maribor deni in lvi breg je imel danes dopolne v posvetovanec na Koroski cesti 28 svojo proračunsko sejo. Pri debati o osnutku, ki izkazuje izdatkov 5.873.900 din. dohodkov pa komaj 3.245.743 din, so se oglašili k besedi skoraj vsi odborniki, ki so zahtevali za svoje občine primerne dotacije za vzdrževanje občinskih cest.

Mestni župan dr. Juvan je zahteval, da bi vzdrževala banovina Pobreško in Korosko cesto, ker plačuje Maribor na cestnih dokladah itak 1.200.000; v tem smislu bo poslal kr. tanski upravi posebno spomenico. Načelnik Zebot je poročal, da bodo morale občine v bodoče prispevati primeren delež k novim cestem. Glede nagrajevanja starih cest pride v smislu proračuna na kilometer ceste okoli 50 m² nasproti 36 v letu 1937. Otvoritev nove ceste Sv. Peter—Ložane bo v maju 1938. V koroskem predmestju bo sreski cestni odbor zgradil skladišče za motorna vozila. Gradile ali dogradile se bodo ceste Bresternica—Št. Ilj. Sv. Ana—Zibče, Oplotnica—Slov. Bistrica, Ruše—Fala. Preuredila se bo tudi banovinska cesta Sv. Lenart—Sv. Benedikt kot bodoča transverzalka, ki bo vezala Maribor s Prekmurjem. Ta cesta se bo preračila v moderno avtomobilsko cesto, na kateri namerava mestna občina mariborska urediti avtomobilski promet in najbrže tudi tovorni promet, ker ni misliti na direktno zvezo Prekmurja z Mariborom potom železnice. — Nov mestni svet bo gradil čez Lomnico v Pečkah pri Poljčanah. V smislu zatrdil načelnika G. Zehola ne bo sreski

cestni odbor v bodoče podeljeval nikakršni podpori občinam za blazine jarke in podobno, ampak le za nove ceste in mostove. Proračunski primanjkljaj v srezu 2.628.166 so bo kril z 18% deklaro na neposredne državne davke.

Po načelnikovem poročilu je bil novi proračun soglasno sprejet. Sledilo so še nekatere druge zadeve. Občini Limbuš se odpiše dolg 53.151 din v smislu votiranja tega zneska kot podpore limbuški občini, ki pa ne bo imela 5 let zaprositi za podporo za vzdrževanje cest. — Sabveseničarova cesta Zg. Kungota—Svečina se proglasi za banovinsko cesto II. reda. Precej razgibana je bila debata v zvezi s predlogom za najetje posejila 1.500.000 din za dograditev avtomobilske ceste Raka—Sv. Arah in pričetek del na cesti Sv. Lenart—Sv. Benedikt. Posojilo naj bi se najelo proti 10 letni amortizaciji dobi pri Pokojniškem zavodu v Mariboru ohranilo pri Banovinski hranilnici.

Medtem ko je odbornik Serbinek sodil, da je poborska cesta luksuz in da nimajo kmetje od nje nobene koristi, so odborniki dr. Cerce, Gomišek, Petrun in Spindler podpirali veliki pomen nove poborske ceste za pohorsko prebivalstvo. Doslej je šlo za gradnjo te ceste nad 4 milijone din in je jasno, da se morajo dela končati. Sreski cestni odbor je končno soglasno sprejel predlog za zajetje posejila in bo 750.000 din uporabljeno za novo poborsko cesto, ostalih 750.000 pa za cesto Sv. Lenart—Sv. Benedikt. Po obravnavanju nekaterih menj važnih zadev je bila proračunska seja zaključena.

Žalosten dogodek na Silvestrov večer

Sokolski naraščajnik v temi zaboden v hrbet

Sv. Marko pri Ptuj, 4. januarja.

Tudi širša javnost je že nekolikokrat imela priliko soditi o vzgoji in delu raznih organizacij pri Sv. Marku na Ptujem polju. Mnogim je še v živem spominu naval pjanih članov fantovskega oddelka na Sokole, ki so se dne 21. junija 1937 vračali s telovadnega nastopa. Napad je obravnavalo sodišče, ki pa moralnih krivcev ni kaznovalo.

Z jesenjo se je društveno delo tudi pri nas počelo. Fantovski odsek večja v cerkveni dvorani, a Sokoli so telovadili v šoli. Proti koncu novembra pa je sokolska četa nepričakovano prejela odločbo s katero se prepoveduje Sokolom uporaba šolskih prostorov za telovadbo in druge svrhe. Disciplinirano so Sokoli med opazkami in smehom nekaterih gospodov odnesli svoje telovadno orodje in omare, polne knjig, iz narodne šole. Hud je bil udarec in posebno mladina ga je z težavo prenašala. Naraščajniki so vzljubili telovadbo. Pokazali so izredno požrtovalnost. V temnih in mrzlih nočeh so hodili po 7 km oddaljeno ptujsko sokolsko telovadnico. Toda ponoči pot je bila nevarna. Prišlo je do organiziranih pretepov in ptujski brat načelnik je mladini odsvetoval nadaljnjo posejanje, tolažil jih, da se bodo tudi pri Sv. Marku razmere izboljšale. Tudi prosvetno delo se zaradi sil razmer ne more razviti, vendar ni prenehalo. Knjižnica, ki je v zasebni hiši, prav pridno posluje in vrši svojo nalogo.

Sv. Planina potrebuje smučarskega učitelja

Zagorje, 4. januarja.

Kljub hudemu mrazu so ljudje zapustili na praznik novega leta tople sobe in ubrali pot na izlet v zimsko okolico. Rudnik pa je ta dan obratoval, kar je dobro znamenje za nastopajoče leto. Ljubitelji narave, še zlasti smučarji, so največ hoteli na Sv. Planino. Oba praznika se je tod smukalo mnogo fantov in deklet iz rudarskih revirjev, prišli pa so tudi zvesti izletniki iz Zagreba.

Zal so se v nedeljo ponesrečili kar štirje smučarji, ki bodo morali zdaj nekaj časa v postelji premišljevati o čarih legepa in zdravega zimskega sporta. Zelja smučarskih skupin je, da bi dobila Sv. Planina izvežanega učitelja, ki bo začetnikom nudil potrebno smučarsko vzgojo. Dokler je imela podružnica SPD iz Zagorja v zakupu romarsko hišo, v kateri je tudi gostilna, je vedno skrbela za usposabljanje smučarskih začetnikov. Ker so na Sv. Planini krasna smučišča na vse strani, posebno pa na Medvednici, je razumljivo, da prihaja tako zelo veliko smučarjev sem gori. Po

strožba je dobra, gostišniške sobe imajo zdaj tudi električno razsvetljavo.

V zgodnji uri novega leta se je primeril pri nas nenavaden sport: neki moški se je okopal v ledeno mrzlo potoku Mediji. Na kraju, imenovanem Pod skalo, je ob glavni cesti napravljen hodnik za pešce tik nad potokom. Začasna ograja je na več mestih raztrgana. Res prava sreča, da se doslej še ni preukucil v vodo kakšen otrok, ko se vendar dan za dnem drsajo po hodnike. Prav zato pa je pot tako spolzka, da je omenjeni moški padel v potok. K sreči stanuje blizu, da se je lahko hitro preobčel.

PO AMERISKO

»Ljubim te, Jean! Ali hočeš biti moja žena?«

»Da!«

»Gospod plačini! Župnika in dve prišt!«

ŠKOTSKA SMESNICA

Srečala se dva škola.

»Ali poznaš najnovejšo smesnico o nas?«

»Ne!«

»Če mi daš penny, pa jo povem.«

»No, to je pa res dobra smesnica,« se nasmehne drugi škot.

Vojaštvo pojde v Tivoli po badnjak

Prebivalstvo se lahko z vozovi uvrsti v sprevod

Ljubljana, 4. januarja.

Vojaštvo ljubljanske garnizije bo proslavilo letošnji pravoslavni badnjak po Pravilu službe in po današnji naredbi komandanta mesta na naslednji način:

Komandant badnjaka bo artillerijski podpolkovnik g. Dušan Stetanović, referent artillerije štaba dravske divizijske oblasti.

Badnjaki bodo dobavljeni v parku Tivoli na istem kraju, kakor lani. Povorka za badnjak bo krenila izpred Oficirskega doma 6. t. m. ob 14. uri pod poveljstvom komandanta badnjaka. Pohod bo v koloni po štirih možih, lahko pa se uvrstijo tudi vozovi, kakor kdo želi. Pot je naslednja: izpred Oficirskega doma po Fignerjevi ulici čez most na Ambrozev trg, potem na Poljansko cesto, zavije v Domobransko ulico in gre ob Grubarjevem kanalu do Karlovske ceste, po kateri pride sprevod do šentja-

kobske cerkve, zavije čez šentjakovski most in nadaljuje pot po Cojzovi in Askerčevi ulici ter pride na Blewaisovo cesto, od tam do Nunske ulice, nakar zavije v Tivoli. Ko nabere badnjak, se sprevod vrne po Aleksandrovi cesti. Ko pride do Beethovnovce, se ustavi pred stanovanjem poveljnika mesta Ljubljane in mu izroči badnjak, potem nadaljuje po Aleksandrovi in Tyrševi cesti do Pražakove ulice, zavije v Slomškovo in pride na Tabor, pred Oficirski dom. Po izročitvi oficirskega badnjaka v Oficirskem domu se razidejo nosilci badnjakov k ostalim poveljstvom, kjer se izvrši predaja badnjakov po predpisanih obredih.

Badnjačarji, ki pojdejo v Tivoli po badnjake, bodo pogoščeni v Oficirskem domu. Zabrano je streljati pri pohodu po badnjak in skozi mesto.

Božičnice in smučarji na Kočevskem

Obdarovani otroci in družine — Vsaj enkrat doli na izlet!

Kočevo, 4. januarja.

Nedavno smo čitali v dnevnem tisku nekaj poročil o božičnih obdarovanjih revnih slovenskih šolarjev na naši severni meji. V glavnem sta prišlo iz dva pomeni: kr. banska uprava in CMD. Ne smemo zamolčati, da tudi naša slovenska Kočevska ni bila prezrta. Izdatno so pripomogli k lepi obdaritvi na večini kočevskih slovenskih šol kr. banska uprava, CMD, Slovenska Straža in JNAD Jadrana iz Ljubljane.

Vse slovenske šole našega kočevskega zaledja (Grčarica, Gotenica, Kočevska Reka, Stalčarji, Borovce in Briga) so priredile večji del zadnjega tednja pred božičem svečane božičnice. Povsod so bila po skrbno izvedenem programu razdeljena kaj izdatna božična darila. V celoti je bilo ob-

darovanih nad 2000 slovenskih otrok in družin. Zlasti lepa je bila prireditev v Kočevski Reki, kamor je prispela iz Ljubljane zastopnica JNAD Jadrana gđa. Vedernjakova in je razdelila med šolarje nad 30 pletnih pojčev, ki so jih bile za male kočevske Slovence spletile marjivke Jadranašice. Hvala jim za vzorni trud! Krajevni činitelji podružnice CMD v Kočevski Reki pa so uvedli še posebno zbirko za božično podporo revnim družinam na Kočevskem. Priznani naš znanstvenik in veliki prijatelj kočevskih Slovencev dr. Jože Rus je s svojim pozivom »Jutrice in v lastni trudom nabral med znanci in rojaki onkraj Rinže lepo zalogo blaga, perila, obutve in moke. Med darovalci je treba omeniti tudi narodnega poslanca dr. Lav-

renčiča. Nad 27 potrebnih slovenskih družin je preteklo sredo prejelo darove pri podružnici CMD v Kočevski Reki.

Slovenci in Slovenke na Kočevskem, zlasti pa v omenjenem kočevskem zaledju, se vsem darovalcem tople zahvaljujejo za pomoč. Rojaki in rojakinje! Zbudili ste s svojo podporo in zanimanjem med Slovenci na Kočevskem zavest skupnosti, ki se ne konča ob Rinzi, marveč zajema vse rod od Maribora do Broda. Hvala stoterna, Slovenci na Kočevskem ostanete zvesti in trdni.

Spet se po vsej Kočevski blišče srebrni kristali na smrekah in skalah. Gorata in gozdna Kočevska razkriva tudi pozimi svoje skrivne čare, ki so še malokateremu Slovincu znane. Dan za dnem prinašajo dnevniki poročila o snežnih razmerah in ugodni smuki v raznih predelih Slovenije, le naša Kočevska ostane vedno pozabljena.

Vemo, da se naši turisti in smučarji ne boje medvedov, neresecv in druge divjadi, ki se tu in tam še kriva v kočevskih gozdovih. Boje pa se poti in neznanji smučarji. Vsem tem lahko danes povemo, da bo tudi naša Kočevska kmalu doživela svoje smučarsko življenje.

Te dni smo prejeli obvestilo, da obiščejo naše kočevsko zaledje v januarju člani JNAD Jadrana. Kot smučarji bodo pregledali naše kraje. Snežne prilike so zdaj nadvse ugodne, smuka je vsepovsod idealna. Medtem ko je bilo na vsem Dolenjskem okoli božiča le nekaj prstov snega, je bilo pri nas na pol metra in še več čvrste snega.

Priporočamo zlasti lahke poti iz Ribnice čez Grčarico, Gotenico, Kočevsko Reko, Borovce, Brigo in Banjaloko. Posebno okolica Borovca (Krempa, pobočje Krokarija, Kapič do Drage in Kočevske Reke), nudi smučarjem poleg krasote kočevske švice idealna smučišča. Ko razmišljate o izletih, vstavite v svoj program vsaj enkrat tudi pohod na Kočevsko. Slovenska Kočevska vas vabi. Smuk!

Lep dar: Zgodbe brez groze

Šček začel zbirati raztresene ostanke slovenskega življa na Dunaju. V zvezi z dunajskim obrtnikom Jožem Čermelcem in akademikom Zdravkom Cvitarjem je sklical leta 1927. ustanovni občni zbor novega slovenskega društva. Temu je bila poverjena naloga, zbrati vse Slovence, ki so ostali po prevratu na Dunaju, pod en krov. Političnih težav ni bilo, a priroči ni moglo imeti, vprašanje je bilo le, kako bi se dalo rešiti, kar je slovenskega, da ne utone prežganih v valovih novih razmer, ki niso bile, čustvi ne sovražne našemu življu, gotovo tudi ne prijazne.

Porodil se je na tem ustanovnem obnem zboru, dne 9. oktobra 1927, »Slovenski krožek na Dunaju«. V skromnem imenu je izražena tendenca in okvir društva, njegov namen in hkrati njegova omejitev. V ta krožek naj pride vse, kar čuti slovensko. Občutiti smo hoteli, da smo pod domačim krovom, brez ozira na privatno mišljenje posameznika, samo odkrito priznanje slovenskega čustvanja, naj bi ustvarilo medsebojno prijateljstvo, ki so potrebni sloge, da ne izginejo brez imena v zajetju tujerodnega velenstva.

Pomen Slovenskega krožka na Dunaju

Pred proslavo njegove desetletnice

Odbor edinega slovenskega društva na Dunaju razpošilja te dni rodoljubom v domovini naslednjo okrožnico, ki izčrpn in tehtno opisuje desetletno delo in uspehe Slovenskega krožka.

Pred svetovno vojno so imeli Slovenci na Dunaju mnogoštevilno naselbino. V to mesto, središče 50 milijonske države, so se stekale politične in gospodarske težnje, in poleg teh vsa kulturna stremjenja. Iz teh treh dotokov je narasel tudi slovenski življenj, ki je obsegal vse socialne stopnje. Med najvišjim uradništvom raznih upravnih središč so bili Slovenci, trgovci in obrtniki so si okoristili zlato žilo blagovnega prometa v procvit njihovega blagostanja, in akademska mladina je črpala iz prvih virov svoj kulturni kapital za bodočnost.

Umljivo je, da so iz medsebojnih stikov slovenskega prebivalstva že zgodaj nastale potrebe po združenjih, naj bi bo v negovanju družabnih zvez, ali v poudarek političnih prepričanj, ali v zasledovanju kulturnih smernic. Osobito je bila delavna akademska mladina, ki se je zbirala v društvih »Slovenija«, »Danica«, »Sava« in drugod. V teh društvih se je spajala skoro vsa slovenska inteligenca. Politiki, pisatelji in pesniki slovenskih imen so pričeli tukaj svoje delovanje, v nešteti temperamentalnih debatah o političnih ali umetniških stvareh so se iskriili »uma meč«. Iz te generacije so izšli marsikateri poznejši činitelji nove svobodne jugoslovenske države.

Polj družabnega in zabavnega smotra sta bili društvi »Zvezde« in »Straža«. Pod

Predsednik prof. Anton Trost

okriljem »Zvezde« je bila ustanovljena tudi podružnica Ciril in Metodove družbe, ki je gojila slovensko šolo, nabirala prispevke, in ko so člani »Zvezde« likvidirali l. 1914. to društvo, je prešla vsa imovina na CMD.

Med svetovno vojno in kasneje po razslu stare Avstrije je zamrlo na Dunaju vsako slovensko društveno življenje. Slovenska inteligenca se je razpršila, gospodarski tok je začel v druge struge, in tudi politične razmere niso dale poudarka za združitev.

V to mrtvilo je vzbuknilo novo življenje, ko je zaslužni publicist Andrej Gab-

Osnoval je poseben odsek za tamburaški orkester, kjer vodi znani dirigent in strokovnjak na tem polju, Klemo Visković, ne samo skušnje, temveč z rednim šolanjem začetnikov vzgaja za Slovenski krožek mladi naraščaj. Tamburaški orkester je pomembno aktivna postavka društva. Z njeno pomočjo ni le skrbjeno za društveno sestanke, kjer so naši tamburaši že odigrali nebroj točk v splošno zadovoljnost poslušalstva, ponesti so sloves Slovenskega krožka tudi med dunajsko občinstvo s sodelovanjem pri Svetosavski besedi, pri drugih slovenskih društvih, potem pri raznih kulturnih filmih, v dunajski Uraniji in v radiu.

Poseben odsek društva skrbi za propagando slovenske, odnosno jugoslovenske kulture in išče potov, po katerih naj seznanjuna slovensko občinstvo z našo umetnostjo. Pomemben je bil nastop v radiu, ki je prinesel oris jugoslovenske instrumentalne in vokalne glasbe, učinkovit pri poslušalstvu in pri dunajski časopisni kritiki je bil koncert v Musikverein, kjer so nastopili naši najboljši na Dunaju živeči umetniki.

Na čelu društva so bili vedno možje, vneti za idejo Slovenskega krožka. V prvih letih njegov ustanovitelj Andrej Gabrček, za njim starešina dunajskih Slovencev, Jakob Volk, ki je daroval v prid krožku svoje nad 50-letne izkušnje v društvenem poslanstvu, potem je ustanovnik Joža Čermelč, nad vse vnet rodoljub, nosil na potpežljivih ramah vsa bremena društvenega dela skoro sam. Po njegovem odstopu je lanko leto prevzel predsedništvo pianist profesor Anton Trost VI. Worellstrasse 2).

Deset let Slovenskega krožka pomeni mnogo truda in nesebičnosti dela, a tudi mnogo zadovoljenja. Z naravnost malenkost-

niimi sredstvi smo vzdrževali šolo, tamburaški orkester in skupne sestanke. Članarina je neznatna in še na to v mnogih primerih ni moglo računati, ker je namen društva zgolj idealen in ne smemo uporabiti nobenega pritiska, da ne uplašimo našega članstva.

Napisali smo ta kratki oris krožkove zgodovine, da seznanimo jugoslovensko javnost s namenom in smotir našega društva.

V nadi, da pridobimo v drugem desetletju našega obstoja novih prijateljev in podpornikov, hočemo proslaviti desetletnico Slovenskega krožka v zavesti, da smo zvesto izpolnjevali našo narodno dolžnost, ki nam jo narekuje ljubezen do slovenskega narodnega oloka na Dunaju, in do naše skupne, pomane domovine.

Proslava desetletnice Slovenskega krožka na Dunaju bo v nedeljo, dne 16. januarja zvečer, v veliki dvorani češkega Narodnega doma, Dunaj, XV., Turnergasse 9. Po nagovoru bo koncert, ki ga bodo izvajali solisti Ksenija Kuševaja, Marija Loukotka, Anton Dermota, član dunajske drž. opere, prof. Anton Trost, tamburaški orkester in pevski zbor pod vodstvom prof. Klemo Viskoviča.

Nešteti so rodoljubi v domovini in tudi izven države, ki so leta in leta uživali gostoljubnost Slovenskega krožka na Dunaju. Premnogi so mu hvalile in zahvale dolžni. Tudi ostalo naše občinstvo je v teku let iz časniških poročil doznalo za izredno delavnost in važnost tega našega društva v velikem svetovnem mestu v čast in ponos domovini in državi. Naj bi se vsi spomnili krožka ob priliki desetletnice in koncerta v češkem Narodnem domu s svojim prispevkom.

Ciril Metodov večer s plesom danes v Kazinski dvorani

Domače vesti

* 25 let Legatove šole. Dne 3. januarja je preteklo 25 let, odkar je bila v Mariboru ustanovljena Legatova šola. Zato bo v nedeljo dne 9. januarja ob 10 dopoldne v razredu zavoda (Maribor, Vrazova ulica 4) proslava s petjem, deklaracijami in predavanji. Govorili bodo strokovni učitelji Janko Pirc, Ravnatelj Legat o razvoju in pomenu Legatove šole in profesor Jan Šediv o temi »Ravnatelj Legat kot scenograf«. Povabljeni so vsi absolventi in absolventke, učitelji iz profesorji, ki so poučevali na zavodu, zastopniki oblasti, poročevalci listov ter prijatelji šole.

* Stiri deset let je bila predsednica Dobrodelne zadruge Srdinje v Subotici gospa Mica Radiceva. V odboru te dobrodelne organizacije pa v zadnjem času navede sloge in zaslužna predsednica je zdaj na obnem zboru svoje mesto odločila. Dobrodelna zadruga Srdinje v Subotici je mnogo storila za srbski živelj v Vojvodini in vsi, ki vodo ceniti zasluže te stare organizacije, so zdaj v velikih skrbih zaradi spora, ki je nastal v njenem odboru. Občni zbor, na katerem je stara predsednica odstopila, je bil tako buren, da so morali posredovati policijski komisar in naposled tudi redarji.

* Novi grobovi. V Doljem Logatu je umrl g. Leopold Punth, šolski nadzornik v pokolu. Ugledega in zaslužnega pokojnika bodo jutri ob 15. spremlili k večnemu počitku. — Na Viču je umrla gospa Antonija Zuničeva, posestnica tovarne peči. Pogreb bo jutri ob 15.30. — V Metliki je umrla gospa Pepca Fuxova, soproga trgovca in posostnika. Možu je zapustila tri sinove. Pokopali jo bodo danes ob 15. — Pokonima blag spomin, žalostnim naše iskreno sožalje!

* Svetovno znani tenorist Benjamin Gigli bo gostoval v Trstu 5. februarja v operi Manon. Prijavile se za dvodnevni izlet v Trst od 5. do 6. februarja. Prijave sprejema (ter vstopnice rezervira do 20. januarja) Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, telefon štev. 26-45. Vhod z Prešernove ulice.

* Volkovi napadajo našelja v žičnem srezu, kjer je dosti snega in hud mraz. V Kraljevu je že nekaj dni 10 stopinj pod ničlo. Ta huda zima je prignala volkove iz gozdov in planin. Zverji prihajajo celo na dvorišča vaskih hiš. To se je že večkrat zgodilo v Dragašah, kjer so sestradani volkovi povzročili kmetom veliko škodo.

Iz Ljubljane

u— Raspored Bogoslužja o pravoslavni Božični praznici u lramu sv. braće Cirila i Metodija: Četvrtak 6. I. na Badnji dan: sv. liturgija Vasiljeva u sanatorijumu »Golnik«. Petak 1. dan Božića: Polunočica sa jutrenjem u 24. časova (pola noći). Časovi u 8. sati; — sv. pričeš, sv. liturgija u 10. časova, večernja u 17. časova. Subota 2. dan Božića: jutrenja u 7. časova, sv. liturgija u 10. časova, bdenije sv. Slevanu (večernja sa jutrenjem u 18. časova. Nedelja sv. Stevan: sv. liturgija u 10. časova, večernja u 17. časova. — Uprava srpske pravoslavne parohije.

u— V razstavi bratov Šubicev bo imel vodstvo na praznik 6. t. m. ob 11. g. dr. R. Ložar. — Razstava bo odprta 12. še do nedelje; vstopnina 10 din.

u— Slovensko zdravniško društvo priredi 61. znanstveni sestanek v petek 7. t. m. ob 18. v predavalnici internega oddelka občere državne bolnišnice s predavanjem doc. dr. I. Matka o patologiji, kliniki in terapiji koronarne skleroze. I. del. Vabljeni vsi gg. zdravniki in medicini!

u— Na koncertu Učiteljskega pevskega zbora Emil Adamič, ki bo v ponedeljek 10. t. m., bo nastopilo 80 pevci in pevceve-utitelje in učitelje, ki služujejo po najrazličnejših krajih dravske banovine. Vsak mesec se zbirajo po par dni v Ljubljani, kjer stalno študirajo naša najznačilnejša dela zborovske literature. Njihov dirigent je učitelj Milan Perlot iz Litiije. Z velikim uspehom je Perlot vodil Učiteljski pevski zbor na koncertu.

KINO MATICA

ob 21.15 uri

premiera dosedaj največjega glasbenega veležilma

CVETOČI ŠPANSKI BEZEG - BELI JORGOVAN

V nemškem jeziku.

Valček strasti

V nemškem jeziku.

V glavni vlogi najljepši ljubavni par Jeanette Mac Donald in Eddy Nelson Prekaša po svoji velični film »ROSE MARIE«.

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15

Telefon 21-24

u— Vabila za XVII. Slovanski večer, ki bo v soboto 15. t. m. ob 20. na Taboru, so razposlana. Reklamacije prosimo na naslov J. n. a. d. Jadran, Tomanova 3. ali telefonsko 29-74.

u— Glede pisemske pošte okrog Novega leta in njene dostave v Ljubljani smo prejeli naslednji dopis: »Jutro« je objavilo beležko Ljubljanskega Sokola, ki je navedel, da so bile njegove običajne noveletne okrožnice oddane na pošti 30. decembra popoldne, kakor doslej je vsako leto, vendar so bile strankam dostavljene šele 3. januarja. Naj kot trgovec izpolnim to beležko z navedbo, da sem prejel važno trgovsko pismo, ki je bilo v Zagrebu oddano dne 31. decembra, šele danes, dne 4. januarja, torej po preteku petih dni. Sodim, da nisem izjema, ker je pač verjetno, da je velikanski naval pisemske pošte ob Novem letu povzročil še marsikomu drugemu ne-ljub zastanek pošte. Gotovo, da pismoš ne zadene nikakr krivda, saj so z delom vedno preobremenjeni, toda dolžnost pošne uprave je, da zna ob velikem navalu pisemske pošte organizirati službo tako, da bodo važna trgovska pisma vsaj v dveh ali treh dneh v rokah naslovljenec.

u— Ozglejte si v Šentjakobskem gledališču veseloigro »Nobene čene več!« To duhovito delo danesga pisatelja Höggerja Röhrdama je prepleteno z zdravim humorjem. Predstava bodo: v četrtek 6. v soboto 8. in v nedeljo 9. t. m. ob 20.15. Vse dosedanje predstave so bile polno zasedene, zato si oskrbite vstopnice že pri dnevi blagajni.

u— Ljudska šola na Viču. Namesto venca na grob umrle matere tovarišice Adele Golobove je učiteljski zbor viške šole podaril šolski kuhinji znesek din 130. — Šolsko kuhinjo na Viču poseđa dnevno 80 otrok, ki prejema topel zajtrk. Ker pa ima kuhinja mesečno do 240 din primanjkljaja, je eklatant učiteljski zbor, da vsaka učna oseba prispeva v fond za kritje dia 50. kar zneso vsoto din 1150. Na ta način bo mogoče vzdržati kuhinjo v dosedanjem obsegu preko zimskih mesecev. Učiteljski zbor zasluži za svojo lepo gesto toplo zahvalo.

e— Knjige Vodnikove družbe še dobite v podružnici »Jutra« v Celju. Kocanova ulica 2. Dvignite knjige čimprej in poravnajte tudi članarino za to leto.

e— Upokojeno učiteljsvo iz Celja in okolice bo imelo svoj redni sestanek v soboto 8. t. m. ob 16. v poseljni sobi uradniške zadruge v Celju. Predaval bo izkušen šolnik o zanimivostih iz svoje šolske prakse.

KINO UNION predvaja danes ob 18.15 in 20.30 zabaven film »VZOREN SOPROGE« (Der Muster-gatte), v katerem nastopajo izvrstni komiki Heinz Rühmann, Hans Söhnker, Heili Pinkenzeller.

e— Ustanovitev urada za pospeševanje obrta v Celju. Vse obrtne strokovne organizacije in obrtniki se obveščajo, da je s 1. januarjem začel v Celju poslovati urad za pospeševanje obrta v okviru Zbornice za TOI in sicer v dosedanjih prostorih Okrožnega odbora obrtniških združenj v Obrtnem domu. Opravljal bo med drugim tudi vse posle dosedanjega okrožnega odbora.

KINO METROPOL Danes ob 16.15 in 20.30 uri »MADAME BOVARY«. Zgodovina žene, ki je hotela igrati vlogo velike dame, a je bila žena malomeščanskega zdravnika. — V glavni vlogi POLA NEGRI.

e— Poostrena gonja proti nacionalnemu časopisju. Celjska »Nova Dobra« poroča: Naši nasprotniki, ki niso nikdar izbirali sreštev v borbi proti naprednemu časopisju, so zadnje čase tako v svojem tisku kakor tudi na prižnicah otvorili natavnost besno vojno proti vsemu tisku, ki ne nosi njihovega pečata. Način ljudem, ki so tudi pripadniki katoliške cerkve in posejajo svete maše in pridize, se gnusit, da se politična borba in reklama za časopisje vliči tja, kjer je po duhu cerkval samo mesto za besele božjo in za nauk o ljubezni do bližnjega. Tako se na brezvesten način rušijo temelji krščanstva in se ljudem jemlje vera, da je sploh še na svetu nekaj vzvišene-

vatelja, ki zna v par ostrih potezah podati označbo komponista ali dobe. Zaradi tega bo gotovo večer prvotnosti estetski užitek. — V ponedeljek 10. t. m. predava o pomenu vitaminov na podlagi kulturnega filma g. docent dr. I. Matko iz Ljubljane.

a— Sodne novice. Sodnik sreskega sodišča v Mariboru dr. Boris Mihalč je pridelen ministrstvu pravde v Beogradu kot inštruktor za uvajanje novega izvršilnega postopka pri sodiščih na področju bivše kraljevine Srbije.

Samo ob 16. in 19.15 uri film »Življenje in komedija«

ob 21.15 uri

premiera dosedaj največjega glasbenega veležilma

CVETOČI ŠPANSKI BEZEG - BELI JORGOVAN

V nemškem jeziku.

Valček strasti

V nemškem jeziku.

V glavni vlogi najljepši ljubavni par Jeanette Mac Donald in Eddy Nelson Prekaša po svoji velični film »ROSE MARIE«.

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15

Telefon 21-24

u— Vabila za XVII. Slovanski večer, ki bo v soboto 15. t. m. ob 20. na Taboru, so razposlana. Reklamacije prosimo na naslov J. n. a. d. Jadran, Tomanova 3. ali telefonsko 29-74.

u— Glede pisemske pošte okrog Novega leta in njene dostave v Ljubljani smo prejeli naslednji dopis: »Jutro« je objavilo beležko Ljubljanskega Sokola, ki je navedel, da so bile njegove običajne noveletne okrožnice oddane na pošti 30. decembra popoldne, kakor doslej je vsako leto, vendar so bile strankam dostavljene šele 3. januarja. Naj kot trgovec izpolnim to beležko z navedbo, da sem prejel važno trgovsko pismo, ki je bilo v Zagrebu oddano dne 31. decembra, šele danes, dne 4. januarja, torej po preteku petih dni. Sodim, da nisem izjema, ker je pač verjetno, da je velikanski naval pisemske pošte ob Novem letu povzročil še marsikomu drugemu ne-ljub zastanek pošte. Gotovo, da pismoš ne zadene nikakr krivda, saj so z delom vedno preobremenjeni, toda dolžnost pošne uprave je, da zna ob velikem navalu pisemske pošte organizirati službo tako, da bodo važna trgovska pisma vsaj v dveh ali treh dneh v rokah naslovljenec.

u— Ozglejte si v Šentjakobskem gledališču veseloigro »Nobene čene več!« To duhovito delo danesga pisatelja Höggerja Röhrdama je prepleteno z zdravim humorjem. Predstava bodo: v četrtek 6. v soboto 8. in v nedeljo 9. t. m. ob 20.15. Vse dosedanje predstave so bile polno zasedene, zato si oskrbite vstopnice že pri dnevi blagajni.

u— Ljudska šola na Viču. Namesto venca na grob umrle matere tovarišice Adele Golobove je učiteljski zbor viške šole podaril šolski kuhinji znesek din 130. — Šolsko kuhinjo na Viču poseđa dnevno 80 otrok, ki prejema topel zajtrk. Ker pa ima kuhinja mesečno do 240 din primanjkljaja, je eklatant učiteljski zbor, da vsaka učna oseba prispeva v fond za kritje dia 50. kar zneso vsoto din 1150. Na ta način bo mogoče vzdržati kuhinjo v dosedanjem obsegu preko zimskih mesecev. Učiteljski zbor zasluži za svojo lepo gesto toplo zahvalo.

e— Knjige Vodnikove družbe še dobite v podružnici »Jutra« v Celju. Kocanova ulica 2. Dvignite knjige čimprej in poravnajte tudi članarino za to leto.

e— Upokojeno učiteljsvo iz Celja in okolice bo imelo svoj redni sestanek v soboto 8. t. m. ob 16. v poseljni sobi uradniške zadruge v Celju. Predaval bo izkušen šolnik o zanimivostih iz svoje šolske prakse.

KINO UNION predvaja danes ob 18.15 in 20.30 zabaven film »VZOREN SOPROGE« (Der Muster-gatte), v katerem nastopajo izvrstni komiki Heinz Rühmann, Hans Söhnker, Heili Pinkenzeller.

e— Ustanovitev urada za pospeševanje obrta v Celju. Vse obrtne strokovne organizacije in obrtniki se obveščajo, da je s 1. januarjem začel v Celju poslovati urad za pospeševanje obrta v okviru Zbornice za TOI in sicer v dosedanjih prostorih Okrožnega odbora obrtniških združenj v Obrtnem domu. Opravljal bo med drugim tudi vse posle dosedanjega okrožnega odbora.

KINO METROPOL Danes ob 16.15 in 20.30 uri »MADAME BOVARY«. Zgodovina žene, ki je hotela igrati vlogo velike dame, a je bila žena malomeščanskega zdravnika. — V glavni vlogi POLA NEGRI.

e— Poostrena gonja proti nacionalnemu časopisju. Celjska »Nova Dobra« poroča: Naši nasprotniki, ki niso nikdar izbirali sreštev v borbi proti naprednemu časopisju, so zadnje čase tako v svojem tisku kakor tudi na prižnicah otvorili natavnost besno vojno proti vsemu tisku, ki ne nosi njihovega pečata. Način ljudem, ki so tudi pripadniki katoliške cerkve in posejajo svete maše in pridize, se gnusit, da se politična borba in reklama za časopisje vliči tja, kjer je po duhu cerkval samo mesto za besele božjo in za nauk o ljubezni do bližnjega. Tako se na brezvesten način rušijo temelji krščanstva in se ljudem jemlje vera, da je sploh še na svetu nekaj vzvišene-

a— Sestanek mladinskih pevovodij. Te dni so se sestali v prostorih Pedagoške centrale mladinski pevovodje področja bivše mariborske oblasti, organizirani v svojem Društvu pevovodij mladinskih zborov, ki je bilo ustanovljeno z namenom, da se na omenjenem področju poglobi mladinska glasbena vzgoja. Društveni predsednik Jurče Vreže je očrtal razvoj in zgodovino mladinskega glasbenega gibanja in je podal nekaj tehničnih smernic za uspešno delo. Spomladaj bodo skupni okrožni pevski nastopi na Dravskem polju, v konjskem, dravogradskem in soštanskem okrožju. Ob zaključku je predaval prof. Makso Pirnik o temi »Zakaj modernas«.

IN ŽELJA

POSTAJA RESNICA!

Predvsem ti želim polno zdravja? Da bi se uresničile te moje iskrene želje, sem odredila, da se ti v bodoče pošlje na dom vsak mesec po 1 škatlico Ovomaltine. Videl boš, kako dobro ti to dela škatelca Ovomaltine vsako jutro.

Samo z Ovomaltine se doseže Ovomaltinski uspeh.

Stotisoči so že to izkusili.

Prepričajte se tudi Vi!

Kupite še danes

škatlico zdravja — škatlico Ovomaltine!

Dobiva se povsod, počenši od din 6.50.

e— Smrtna nesreča ali zločin? V ponedeljek jutri so na cesti pri Poljanah neznanega moškega v globoki nezavesti. Neznane je imel lobanjo počeno. Prepeljali so ga takoj z vozom v celjsko bolnišnico, kjer pa je že ob 12.45 izdihnil. Ugotoviti so mogli samo, da je mrtvec nek Vilje mVilovnik. Ali gre za smrtno nesrečo ali pa za zločin, se še ni dalo dognati.

DANES V UNIONU
17. AKADEMSKI PLES
ADAMIČEV JAZZ IZ LJUBLJANE

a— Pobeg kaznjencev z žeblicem v železu. Svoječasno smo poročali o pobegu kaznjencev Stefana Godca iz tukajšnjega splošnega bolnišnice, kamor so ga spravili, ker je bil pošten žebelj. Toda njegova svoboda ni bila dolgotrajna, ker so ga kmalu izsledili. Ob tem dogodku se je močno podkrepil sum, da je pogoltni žebelj samo zaradi tega, da je potem lahko iz bolnišnice pobežal. Te dni pa je Stefan Godce, ki odsedeva daljšo kazen v kaznišnici radi raznih tatvin, dejal, da je izvršil neki zločin ekje na Kranjskem in so ga prepelejali v Ljubljano, kjer pa se je prihodni takoj pričel zvijati, češ da ima žebelj v želodcu. Zopet so Godca poslali v bolnišnico, od koder je sedaj pobežal.

Iz Ptuja

j— Kino Ptuj predvaja danes in jutri film »Ivje«. Po romanu »Waldwinter« od P. Kellerja.

Sevnica. Zvočni kino predvaja danes in jutri film »Irena« z našo rajkino Zeraldino Katnikovo v glavni vlogi. Sledi »Valček na ledu«.

Vremenska poročila

Dozdevno vreme v januarju po stoletnem koledarju. Dan je dolg 8 ur, 25 minut do 9 ur 26 minut

T. 4. Tit, Angela	oblačno, precej hladno
S. 5. Telesfor Grozdana	sneg in dež
C. 6. Trije kralji Darinka	snežno
P. 7. Valentin Svetoslav	oblačno, krajevne padavine
S. 8. Severin Bogoljub	
N. 9. Julijan	
P. krajec 15.13	

NOVE SVILE ZA PLES!

SAMO 5 DNI NAJNIŽJE CENE:

Crêpe de Chine 90 cm šir. Din 17.—

Crêpe Satin 90 cm šir. Din 25.—

Svileni Tüll 90 cm šir. Din 29.—

v vseh modnih barvah

Svilene in volnene čipke, čiste svile po izrednih cenah

MANUFAKTURA

F.K.S. SOUVAN

MESTNI TRG 24.

Enodušna sodba

Ljubljane:

Grace Moore

primadono Metropolitan opere v filmu, ki prekaša celo Rose Marie, film romantičnega čara

KINO UNION, Tel. 22-21

Tako lepo že dolgo ni pela nobena v Ljubljani!

Tako lepega filma že kmalu nismo videli!

Nihče ne sme izostati, vsak si mora ogledati in slišati

POJ LE MENI!

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri

u— Ciril Metodov večer s plesom bo danes v Kazini. Vsakdo, ki čuti narodno, naj smatra za svojo dolžnost, da se ga udeleži! Vstopnina nizka.

u— Film, ki je trenutno najslavnejši na svetu in ki bo še dolgo obdržal svojo vlogo, je pravkar prispel v Ljubljano. To je »Valček strasti«, ki pa bo v Ljubljani tekkel pod naslovom: »Pod belim španskim bezgom«. Tri imena dovolj povedo o njem: sloveča pevka in igralka Jeanette Mac Donaldova svetovno slavni baritonisti tenorist Eddy Nelson in pa producenta Metro Goldwyn Mayer. O filmu »Pod belim španskim bezgom« trdijo zlasti pariške kritike, da je lepši in večji od filma »Rose-Marie«, ki je v Ljubljani že nekajkrat tekkel in je vselej polnil kino. Kakor je zaenkrat najprijetnejši šlager znana ljubavna pesem iz filma »Rose-Marie«, tako se bo odslej predavala po Ljubljani ljubavna pesem iz novega filma: »Ali se spominjaš?« Premiera filma »Pod belim španskim bezgom« bo drevi ob 21.15 v kinu Matici.

u— Brezposelni delavci Strojnih tovarn in livarn d. d. v Ljubljani naj se sigurno javijo tokrat srede med 9. in 12. let 15 in 19. uro ter v četrtek med 9. in 12. uro v D-lavski zbornici pri zaupniškem zboru zaradi izpolnitve vprašalnih p.

u— OBRATNIŠKI PLES je najbolj priljubljena vsakolekna družabna prireditve. Vsakdo, ki želi prijatno domače zabave, je vabljen v soboto 15. t. m. v Kazino!

u— Tudi v zimskem času je prijetno kuhati na električnem rezoju. Gospodinj, pridite danes ob pol 5. v Zvezo gospodinj. Gradite 14 k. prslavanju.

u— Kdor se hoče dobro in poceni naplesati po zvokih izvrstne Ronay-jazz godbe, pride danes na Ciril-Methodov večer v Kazini.

u— Plesna šola na Taboru. Drevi ob 20. zaključna plesna vaja.

ga in svetega. Ni čudno, ako potem čitamo vsak dan o najhujših zločinih in pokolih med našim narodom. Ta nedopustni in nedostojni način gonje proti našemu časopisju pa nas sila, da pozivamo vse naše nacionalne in napredne ljudi, da se z vso ljubeznijo in verno posveitijo delu za naše časopisje. Naše časopisje je naše orojie v borbi za svobodo in dostojanstvo človeka, je edino učinkovito sredstvo v boju za zmago jugoslovske nacionalne misli. V tem pogledu moramo žal ugotoviti, da je v mnogih naših rodbinah po mestih in na deželi vse premalo zavednost in doslednost.

e— Obnovite sreče drž. razredne loterije čimprej v podružnici »Jutra« v Celju.

Iz Maribora

a— Pravoslavni božični obredi v Mariboru. V četrtek 6. t. m. na dan badnjaka (sv. večer) po 14. uri bo posvetitev badnjakov na severnem delu mariborskega mestnega parka, nakar se bo premikal sprevod po Tomšičevem drevoredu in Ale-

TRGOVSKI PLES v soboto, dne 8. JANUARJA

Umetniški program

Reklamacije vabil pri trdkah: Golob, Maglič in Sport-Kmet.

u— Brezposelni delavci Strojnih tovarn in livarn d. d. v Ljubljani naj se sigurno javijo tokrat srede med 9. in 12. let 15 in 19. uro ter v četrtek med 9. in 12. uro v D-lavski zbornici pri zaupniškem zboru zaradi izpolnitve vprašalnih p.

u— OBRATNIŠKI PLES je najbolj priljubljena vsakolekna družabna prireditve. Vsakdo, ki želi prijatno domače zabave, je vabljen v soboto 15. t. m. v Kazino!

u— Tudi v zimskem času je prijetno kuhati na električnem rezoju. Gospodinj, pridite danes ob pol 5. v Zvezo gospodinj. Gradite 14 k. prslavanju.

u— Kdor se hoče dobro in poceni naplesati po zvokih izvrstne Ronay-jazz godbe, pride danes na Ciril-Methodov večer v Kazini.

u— Plesna šola na Taboru. Drevi ob 20. zaključna plesna vaja.

ksandrovski cesti v Meljsko vojašnico, od tod skozi Aleksandrovo cesto, Slovensko in Gosposko ulico v Kazino, nato po Glavnem trgu, Tržaški cesti, Ob železnici, Frankopanovi in Stritarjevi ulici, kjer se sprejeto razide. Dne 7. 8. in 9. t. m. na vse tri božične praznike bo v vojaški kapeli (kasarna Kralja Aleksandra I. Uedinitelja) liturgija vselej ob 9. 30.

a— Iz Ljudske univerze. Francoski klavirski večer klasične in romantične glasbe priredi v petek 7. t. m. naš skladatelj in priznani glasbeni pedagog g. I. M. Škerjanc, profesor na konservatoriju v Ljubljani. Med francoskimi klasiki bo tolmačil Loeilija, Couperina, Rameauja in Mehula; med romantiki pa C. Francka, G. Faurea, V. d'Indyja. G. profesor združuje redke sloves izbornega pianista in predav-

u— Brezposelni delavci Strojnih tovarn in livarn d. d. v Ljubljani naj se sigurno javijo tokrat srede med 9. in 12. let 15 in 19. uro ter v četrtek med 9. in 12. uro v D-lavski zbornici pri zaupniškem zboru zaradi izpolnitve vprašalnih p.

u— OBRATNIŠKI PLES je najbolj priljubljena vsakolekna družabna prireditve. Vsakdo, ki želi prijatno domače zabave, je vabljen v soboto 15. t. m. v Kazino!

u— Tudi v zimskem času je prijetno kuhati na električnem rezoju. Gospodinj, pridite danes ob pol 5. v Zvezo gospodinj. Gradite 14 k. prslavanju.

u— Kdor se hoče dobro in poceni naplesati po zvokih izvrstne Ronay-jazz godbe, pride danes na Ciril-Methodov večer v Kazini.

u— Plesna šola na Taboru. Drevi ob 20. zaključna plesna vaja.

u— Plesna šola na Taboru. Drevi ob 20. zaključna plesna vaja.

* Nezgode naših parnikov. Parnik »Bled«, ki opravlja službo na potniško-tovarni progi Sušak — Aibanija — Pirej, je nasledil v grških vodah. Neki grški parnik mu je prihitel na pomoč, nastalo škodo pa je posadka sama popravila. Parnik se je že vrnil v Split. Zaradi močne burje so imeli nekateri parniki daljše zamude. S pomočjo parnika »Visa« so prišli v Split iz Neretve parnik »Hvara

Gospodarstvo

Uredba o skrbstvu za brezposelne delavce

II*

Podpore za brezposelne delavce

Nova uredba določa naslednje vrste brezposelnih podpor: redne, podaljšane, dodatne in izredne podpore v gotovini ali v naravi.

Pravico na redno podporo ima vsak brezposelni delavec sedem dni po prijavi brezposelnosti, sezonski delavec pa 14 dni po prijavi brezposelnosti, če je bil v zadnjih dveh letih (737 koledarskih dni) bolniško zavarovan najmanj 200 prispevnih dni (osem mesecev), pri čemer se računa samo eni čas, za katerega je bil predpisan pri-spevek za borzo dela.

Podpora se deli na osebno podporo in dodatek za nepreskrbljene otroke, pri čemer so nezakoniti otroci in otroci zakon-skega druga izenačeni z zakonskimi otroci. Kot nepreskrbljeni otroci se smatrajo otroci izpod 14 let starosti, če pa hodijo v šolo do 18 let starosti. Podpora se izpla-čuje tedensko ali 14-dnevno nezaposle-mu delavcu, če pa se ta udaja plačevanju ali če ni sposoben upravljati imovino, se lahko podpora izplača ali ženi ali od-rašlemu otroku, starejšemu itd.

Višina redne podpore je odvisna od meznega razreda in družinskega stanja in ne more znašati več nego 150 Din na teden. Rodbinski dodatek se plača delavcu, ki ima najmanj enega otroka. Brez-poselna podpora znaša na teden:

osebna podpora		
mezní razred	brez rodbinskega dodatka	z rodbinskim dodatkom
III—VIII	60 Din	70 Din
IX—XI	90 Din	110 Din
XII	120 Din	150 Din

Pomoč dobivajo delavci, ki so sposobni za delo, ki so pripravljeni delati in so ostali brez zaposlenosti proti svoji volji. Ne uživa-jo pa podpore delavci, ki so bili odpu-šteni po lastni krivdi ali so zapustili za-poselitev svojevolično brez upravičenega raz-loga, nadalje delavci, ki so brez upravi-čenega razloga odklonili delo, delavci, ki se protivito nadaljnji strokovni izobrazbi ali pripravi za spremembo poklica, delavci, ki stavejajo ali so izpili, delavci, ki preje-majo hraninarino ali invalidsko rento preko 50%, in končno delavci, ki so zlorabljali podpore. Za presojo ali je delavec odpu-ščen po lastni krivdi, veljajo določbe obrt-nega zakona. Če je delavec prejel v zadnjih 12 mesecih podporo skozi osem tednov, ne more več odklanjati ponudbe-nega dela, češ da ne ustreza njegovemu prejšnjemu poklicu ali zaposlenju. Dela-vec, ki je sodeloval pri stavki ali je bil izpiti, dobi podporo šele osmi dan potem, ko je prenehala stavka ali je prenehala izpiti, če ni ponovno dobil zaposlenosti.

Delavec, ki je bil odpušen po svoji kriv-di, ki je zapustil delo brez upravičenega razloga, ki odklanja ponudeno delo ali se brez upravičljivega vzroka protivito strokovni izobrazbi ali pripravi za spremembo po-klica odnosno se protivito zdravniškemu pre-gledu za ocenitev njegove delovne sposob-nosti, izgubi pravico na podporo za dolo-čen čas, toda največ za 26 tednov. Dela-vec, ki zlorablja podpore, izgubi pravico na podporo za 52 tednov. Podpora v go-tovini se po potrebi v celoti ali deloma lahko spremeni v podporo v naravi, zlasti kadar gre za mladoletne delavce izpod 18 let in za žene. Podpiranje mladoletnih de-lavcev in žen se lahko poveri državnim, samoupravnim, delodajalskim ali priva-tnim dobrodelnim ustanovam. V primeru izvajanja javnih del ali del za pobijanje brezposelnosti, je delavec dolžan sprejeti delo, ki po mišljenju šefa uprave za po-sredovanje dela ustreza njegovim sposo-bnostim. Mladoletni delavci do 18 let se lahko prisilijo na delo pri javnih delih za pobijanje brezposelnosti.

Trajanje podpore

Trajanje redne podpore je odvisno od trajanja članstva v bolniškem zavarovanju v obračunskem času (v zadnjih dveh letih). Podpora se daje največ 26 tednov. Na vsakih 200 prispevnih dni (8 mesecev) članstva dobi delavec v primeru brezpo-selnosti 4 tedne redne brezposelne pod-pore. Če je bil delavec v obračunskem

* Glej »Jutro« od 4. t. m.

času (v zadnjih dveh letih) brez presledka zaposlen 12 mesecev, dobi podporo nadal-jnjih 6 tednov, če pa je bil v zadnjih 24 mesecih brez prekinitve zaposlen, dobi pod-poro še 14 tednov (skupaj torej 26 ted-nov). Za določitev višine podpore je mero-dajen najnižji mezní razred bolniškega zavarovanja v zadnjih treh mesecih. De-lavec, ki je svojo redno podporo izčrpal, dobi pravico na ponovno podporo šele te-da, ko je dosegel novo članstvo v delav-skem zavarovanju najmanj 200 prispevnih dni (osem mesecev). Če pa delavec ni iz-črpal redne podpore, obdrži skozi 12 mese-cev po izplačilu zadnje redne podpore pravico na neizčrpan del redne podpore, poleg pravice na redno podporo, ki si jo pridobi med tem časom.

Sezonski delavci imajo pravico na redno in podaljšano podporo samo v sezon, to je v času običajne redne zaposlenosti. V času običajne redne brezposelnosti pa la-hko dobi redno ali podaljšano podporo. Če dokaže, da je bil v poslednji sezoni zapo-slen manj nego 4 mesece.

Tuji državljani jugoslovenske narodnosti so glede pravice na podporo izenačeni z jugoslovenskimi državljani, prav tako be-gunci, ki jim pristojna oblastva nudijo pravico azila v naši državi, dokler trajata ta pravica. Ostali inozemski državljani so v načelu izenačeni z jugoslovenskimi državljani, če v dotični državi z našimi državljani postopajo, kakor s svojimi.

Podaljšane podpore

Samo v času velike splošne brezposel-nosti lahko dobivajo podaljšano podporo delavci, ki so v težavnih življenjskih raz-merah, ki nimajo sredstev za najnujnejše vzdrževanje in tudi nimajo pomoči od drugih oseb ali ustanov. Podaljšano po-moč lahko dobivajo delavci, ki so najmanj 5 mesecev prijavljeni kot nezaposleni pri javni borzi dela ali pri krajevnih upra-vah ali so bili v teku enega leta pet me-secev brez posla. Za vsakih 50 polnih pri-spevnih dni (2 meseca članstva) v delav-skem zavarovanju se lahko odobri 1 teden podaljšane podpore. Če je podaljšana pod-pora izčrpana, se lahko delavcu odobri po-novna podaljšana podpora šele tedaj, če si je znova pridobil redno pomoč in jo iz-črpal. Sklep, da se dajejo podaljšane pod-pore, v kakšni višini in za kakšen čas, trda minister za socialno politiko na predlog centralnega odbora za pospeševanje dela, kadar rezerve za podpore dosežejo vsoto 50 milijonov Din.

Potne podpore

Potno podporo dobi nezaposleni delavec, ki dokaže, da lahko dobi delo izven se-da-njega prebivališča odnosno izven sede-ja uprave za pospeševanje dela, kjer je pri-javljen. V takem primeru lahko dobi pod-poro za celotno ali delne potne stroške tudi za člane svoje rodbine. Potno podporo dobi samo delavec, ki v svojem kraju ne more najti dela in nikakor ne more kriti stroškov za potovanje do kraja nove za-poslitve. Na račun potne podpore se lahko izpla delavcu potrdilo za ugodnostno vo-znino na železnici s celotno ali deloma pla-čano razliko največ trikrat na leto in po-dpora v znesku največ 20 Din za delavca in 10 Din za vsakega člana rodbine.

Izredne podpore

Nezaposleni delavci, ki so bili zavarova-ni, pa si niso pridobili pravice do redne in podaljšane podpore ali so jo izčrpal in ji zaradi upravičenih razlogov ni moglo poslati domovinski občini, lahko dobe iz-redno podporo, če so zaradi dolgotrajne brezposelnosti, bolezní v rodbini in sličnih razlogov prišli v brezupno stanje. Izredna pomoč lahko doseže največ višino treh rednih podpor v najvišjem meznem raz-redu, v katerem je bil zavarovan dotični delavec v teku zadnjega leta. Delavcem, ki ne morejo dokazati članstva v bolni-škem zavarovanju, se lahko trikrat na leto prizna največ 20 Din osebne pomoči in 10 Din za rodbino. Izredne pomoči se dajejo prvenstveno v naravi.

Izdatki za potne podpore ne smejo pre-segati 5% proračunskega kredita za pod-pore brezposelnim delavcem, izredne pod-pore pa ne smejo presegati 12% tega kre-dita. Izredni dohodki javnih borz dela se lahko potrošijo za trenutne potrebe samo po sklepu upravnega odbora ali po odredbi Osrednje uprave.

metih Bakar, Senj in Sulak. 3.) Simen-talsko plemo vseh drugih razen navede-nih okrajih in mestih. 4.) V krajih, kjer ni moči rediti žlahtnih plemen, bodo redili domačo čistokrvno bušo.

Gospodarske vesti

== K spremeni deviznega pravilnika. Poročali smo že, da morajo od 1. januarja t. l. izvozniki ponuditi Narodni banki na odkup po uradni ceni 1/4 izvoznih deviz (25%), medtem ko so morali doslej oddajati 1/2. Izvozniki so v splošnem pri-ekovali da bo odstotek deviz, ki jih je treba oddati Narodni banki, znižan vsaj na 15 ali 20%, če zaenkrat še ne bi bilo mogo-če sploh ukiniti tega predpisa. Z znižanjem odstotka deviz, ki jih je treba oddati Na-rodni banki, od 33 na 25%, se situacija prav za prav ni mnogo spremenila. To nam kaže naslednji primer. Tečaj angleške funta v svobodnem prometu znaša 238 Din, uradni tečaj pa znaša 216 Din. Doslej je moral izvoznik od izvoznikov funtov oddati eno tretjino po 216 Din, ostali dve tretjini pa je lahko prodal po 238 Din in je povprečno vnovil svoje funte po 230.66 Din, kar je približno 3% manj nego znaša pravi tečaj na svobodnem trgu. Po novem predpisu, ko bo oddal po uradni ceni te-čaj eno četrtino, medtem ko bo tri čet-rtine prodal po svobodnem tečaju. Poprve-ri tečaj bo znašal 232.50 Din in se bo izkopiček izvoznika zboljšal za 1.84 Din pri funtu, t. j. za 0.8%. Sprememba člena 14 pravilnika je v mnogih primerih važ-nejša. Po novem besedilu tega člena od šalterskih deviz ni treba več ponudi Na-rodni banki na odkup in obstoja le še pred-pis, da je treba Narodni banki ponuditi devize, ki pridejo iz inozemstva z name-nom, da se ustvarijo svobodne dinarske terjatve. Narodna banka je šele v letu 1936, pričela strokito izvajati določbe člena 14. deviznega pravilnika, zahtevajoč da ji morajo denarni zavodi oddati eno tret-jino šalterskih deviz po uradni ceni. Z novo ureditvijo je torej vzpostavljeno prejšnje dejansko stanje. Sprememba člena 14 ima pomen predvsem za devize, ki prihajajo v našo državo v zvezi z investicijami tujega kapitala v našem gospodar-stvu.

== Gradnja topilnice za cink in svinec. Angleška družba Trepcia Mines, ki eksploa-tira svinčeno cinkovo rudnike v Trepcih, bo v kratkem pričela graditi topilnico za cink in svinec. Investirala bo v ta namen okrog 100 milijonov Din. Sedaj izvaja družba v inozemstvu svilen in cinkov koncentrat, ki ga potem topijo v inozemskih topilnicah. V bodoče pa se bo ruda v celoti predelala v Jugoslaviji, tako da bomo izvažali v ino-zemstvo le čisto kovino namesto rude. Ka-kor poročajo iz Beograda bodo topilnico cinka zgradili v Šabcu, topilnico svinca pa v Zvečanu. O tem vprašanju se vsrjšo še pogajanja med družbo in pristojnimi mini-strstvi. Topilnica cinka se bo zgradila v Šabcu, kar ima tam svoje glavne obrate družba »Zorka«, ki izdeluje zvepleno kisi-lino, superforskat in modro galico (prej je družba Zorka imela svoje tvornice v Su-botici, pa je glavne obrate preselila v Ša-bac). Po zgraditvi topilnice cinka bo »Zor-ka« lahko bolje izkoristila zvepleno kisi-lino. Nova topilnica svinca, ki bo v Zveča-nu, bo zgrajena v takem obsegu, da bo la-hko prevzela za topiljenja tudi rudo iz dru-gih svinčnih rudnikov.

== Lombardiranje tri odstotnih obveznic za likvidacijo kmečkih dolgov pri Poštni hranilnici. Po sklepu nadzornega po Poštni hranilnici dajala posojila na poljazi 3 o-stotnih obveznic za likvidacijo kmečkih dol-gov, in sicer v višini 50 Din na nominalno 100 Din po splošnih pogojih, veljavnih za lombardiranje državnih vrednostnih papirjev (na 3 mesece s 6% obresti).

== Zateška hmeljska letina presega lan-ske cenitve. Zaluga hmeljskih trgovcev v Zatonu poroča, da je bila lanske septem-brske cenitve hmeljskega pridelka v Zateškem okolišu prenizka, ker je mnogo hmelja v teku obilnija že dozorelo. Dejansko je znašal pridelek v Zateškem okolišu 175.000 starih stotov nasproti 150.000—155.000, ko-liker je znašala cenitve srednjeevropskega hmeljskega urada eredi septembra. Dolej je od te letine šlo preko skladišča za ei-zniranje v Zatonu 142.059 stotov. Proste za-loge pa se cenijo še na 14.500 stotov (od tega pri hmeljarjih 6900 in v trgovini 8200).

== Uradni tečaji za januar. Finančni mi-nister je za januar določil naslednje urad-ne tečaje: 1. napoleonondar 298.50 funt, 2. zlata turška lira 339.70, 1 angl. funt 238, 1 ameriški dolar 42.95, 1 kanadski dolar 42.75, 1 nemška marka 14, 1 poljski dolar 8.15, 1 avstr. šilling 8.60, 1 belga 7.40, 1 penga 8.60, 1 brazilski miliraj 2.60, 1

egiptijski funt 240, 1 urugvajski pesos 23.20, 1 argentinski pesos 12.70, 1 čilski pesos 1.45, 1 turška pap. lira 34.75, 100 albanskih frankov 1415, 100 franc. fran-kov 162, 100 šv. frankov 1090, 100 ital. lir 226, 100 hol. goldinarjev 2388, 100 bolg. levov 45, 100 rum. lejev 32.80, 100 dan-skih kron 963, 100 švedskih kron 1106, 100 norv. kron 1079, 100 španskih peset 230, 100 grških drahem 39, 100 češkosl. kron 151, 100 finskih mark 95, 100 leton-skih latov 812.

== Izplačevanje vlog pri Mestni hranil-nici v Brežicah. Mestna hranilnica v Brežicah bo začela s 1. februarjem izplačevati vlagateljem vse stare vloge do 10.000 din. Nadalje je sklenila hranilnična uprava, da bo izplačala vlagateljem z vlogami od 10 tisoč do 30.000 din obresti za eno leto in pol, vsem ostalim vlagateljem pa obresti za eno leto. Pri tem se vzame za računsko podlago stanje dne 31. decembra 1935. Ka-kor nam poročajo so dosegle nove pri hra-nilnici že okrog 2 milijona din.

== Risarski tečaj za notranjo arhitektu-ro. Zavod za pospeševanje obrti pri Zbor-nici za TOI v Ljubljani priredi v Ljublja-ni risarski tečaj za notranjo arhitekturo. Tečaj bo trajal do poletja ter se bo vršil ob sobotah zvečer in v nedeljah do-poldne. Sprejemajo se v tečaj samo mi-zarski mojstri in taki pomočniki, ki že obvladajo strokovno risanje ali so dovršili mizarsko delovodsko šolo v Ljubljani. Prijave za tečaj z natančnim naslovom je treba poslati najkasneje do 10. januarja t. l. na zavod za PO pri Zbornici TOI v Ljubljani. Sprejeti udeleženci bodo obve-šeni pisмено o dnevu pričetka tečaja.

Borze

4. januarja

Na ljubljanski borzi so se danes avstrijski šilingi v privatnem klirungu trgovali po 8.56, medtem ko je bilo za angleške funte povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem klirungu so se trgovali avstrijski šilingi po 8.5350 (v Beogradu po 8.54), in grški boni po 28.31, za klirniške na-kaznice za lire pa je bilo povpraševanje po 2.30. Nemški klirniški čeki stanejo v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani 14.00, za konec januarja pa v Zagrebu 14.04 in za konec februarja 14.05.

Na zagrebškem efektivnem tržišču danes v Vojni škodi ni bilo tečaja (v Beogradu je bil promet po 425.50). Tudi v ostalih državnih vrednotah ni prišlo do zadnjč-kov.

DEVIZE

Ljubljana, Amsterdam 2398.41—2413.01 Berlin 1731.53 — 1745.41, Bruselj 730.70 — 735.76, Curih 996.45 — 1003.52, Lon-don 215.16 — 217.24, New York 4269.75 — 4305.07, Pariz 146.09 — 147.53, Praga 151.14 — 152.24, Trst 225.64 — 228.73. Curih, Beograd 10, Pariz 14.625, Lon-don 21.6250, New York 431.50, Bruselj 73.30, Milan 22.72, Amsterdam 240.6750, Berlin 173.90, Dunaj 80.20, Stockholm 111.45, Oslo 108.65, København 96.5250, Praga 15.17, Varšava 82, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

EFKATNE

Zagreb. Državne vrednote: 4% agrarne 54.50 den., 4% severne agrarne 55 — 56, 6% dalm. agrarne 77 den., 7% stabiliz. 88 den., 7% invest. 96 den., 7% Drž. hip. banka 99.50 den., 8% Blair 92.50 — 93.50; delnice: Narodna banka 7500 den., Seča-rana Osijek 160 — 165, Narodna šumska 20 bl., Trboveljska 205 den., Dubrovačka 405 den., Oceanija 600 den., Jadranska 400 den. Beograd, Vojna škoda 425.50 — 426 (425.50), za mare 424.50 den., 4% agrar-ne 54.75 — 55, 4% severne agrarne 55 den., 6% dalm. agrarne 78 den. (78.25), 6% begliske 80 — 80.25 (80), 7% stabi-liz. — (90), 7% invest. 97.50 — 98, 7% Drž. hip. banka 100 — 101, 7% Blair — (84.25), 8% Blair 93.75 den. (92.75), Na-rodna banka 7575. PAB 216 den. (216.50).

Blagovna tržišča

ZTU

+Chicago, 4. januarja. Začetni tečaji: pšenica: za maj 92.50, za julij 87; koruza: za maj 62, za julij 61.50. +Winnipeg, 4. januarja. Začetni tečaji: pšenica: za maj 124, za julij 114. +Novosadska blagovna borza (4. t. m.). Tendence nespremenljive. Pšenica (78/79 kg): baška 175 — 176; baška potiska 176 — 177; banatska 169 do 177; sremeka 175 — 176, elavoreka 176—177. Koruza: baška in sremeka nova 90—91; baška nova sušena 108—110. Oves: baška, sremeki in slavonski 127 — 130. Rž: baška 172 — 174, ječmen: baški in sremeki 63/64 kg 130 — 132.50.

Moka: baška in sremeka »Oge« in »Oge« 232.50 — 232.50, »2« 232.50 — 262.50, »5« 232.50 — 242.50, »6« 212.50 — 222.50, »7« 182.50 — 192.50, »8« 125 — 130. Otrobi: baški, sremeki in banatski v vrečah 92 do 95 BOMBAZ

+New York, 4. januarja. Tendence stal-na. Zaključni tečaji: za januar 8.21, pre-jšnji dan 8.19, za maj 8.19, za maj 8.35

Iz Julijske krajine

Nov občinski svet na Dohrdobu. Tržanski prefekt je imenoval novi občinski svet na Dohrdobu. Za svetnike so bili imenovani Viktor Prandolič, Josip in Lojze Perič, Jo-sip Fričič, Josip Jane in Andrej Gerzot. Obenem je bila sedanemu po estatu dober-dobske občine kmetijskemu nadzorniku dr. Breganzu službena doba polajšana za na-daljša štiri leta.

Dela pri istiskem vodovodu se bodo na-daljevala. O prihodnji prve seje novega kor-poracijskega sveta za istrsko pokrajino, je imel pulski prefekt govor, v katerem je omenil tudi gradnjo istrskega vodovoda. Iz-javil je, da bo voda letos napeljana v Pa-zarišino in Labinjsino ter morda tudi še v Pulo, ki se bo vsakega priključila omrežju velikega istrskega vodovoda. Med tem so se razširile govorice, da bodo dela zaradi po-manjkanja kreditov svet prekinjena. Te dni pa je ministrstvo za kmetijstvo in gozdove razglasilo, da se dela za dograditev istrske-ga vodovoda ne bodo ustavile in da bo o pravnem času izlani vsi potrebni ukrepi v to svrho.

Na seji pulskega pokrajinskega uprave-ga sveta, ki se je vršila zadnjega sredo, so bili poleg drugih sprejeti tudi naslednji skle-pi: Priviz trgovke Marije Zubrančičeve iz Pule, ki ji občinska oblast ni izdala obrt-nega lista, je bil zavrnjen. Enako je bil za-vrnen priviz Marinčičeve iz Nerezin na Lošinju proti izdajanju novih obrtnih listov za prodajo pečiva v dotični občini. Odbore-ni pa je bil sklep konske občinske uprave o nakupu večje zveze poslopja, v katerem naj bi se namestila državna strokovna načeljalna šola.

Komisarija občinskih uprav v Osoru in Nerezin. Pulski prefekt je imenoval za komisarija občinske uprave v Osoru na Cre-su tajista Ivana Vodarija, v Nerezinah na Lošinju na Ivana Mencinija. Dosedanji ko-misar obeh občin dr. Ivan Arterič, je bil po-lan za občinskega tajnika na Mont pri Ko-pru. V istrski pokrajini, ki šteje 42 občin, je bilo doslej 13 komisarijev občinskih uprav. Z najnovejšo spremembo se je njih-vo število povzpelo na 14.

Tržič dobi nov vodovod. Pred dobrim le-tom dni so izsledili blizu letišča v Ron-kih močan izvir vode, ki bi po mnenju strokovnjakov tehniškega zavoda v Trstu za očetel vsem potrebam Tržiča po vodi. Vo-dovod so pričeli nemudoma graditi in vse kaže, da bo delo do prihodnjega poletja dovršeno. Tržič je zaradi velikega razvoja v zadnjih letih, ki so ga nove letalske to-varne zelo pospešile — mesto šteje skoraj že 20.000 prebivalcev — pričelo se primani-kovati vode. Pričakovati je, da bo po no-vem vodovodu docela preskrbljena s pitno vo-do.

Nova žrtev granate? V neki majni jami na Kozliču v bližini Grzara so našli v sre-do truplo kmečkega posestnika Andreja Pe-trevčiča, starega 43 let. Mož se je v pone-deljek opravičil z doma, da bi v gozdu na-šel granato, ki jo je v jami skuhal razstavi-ti, a mu je pri tem eksplozivna in ga ubila. Petrevčič je imel hude poškodbe na vsem telesu in v jami, sredi katere je ležal, je bilo vse polno drobec granate kalibra 75 mm. Možno pa je, da se je hotel v jami le malo ogreti in si je tam iz dročja v pra-vil mahnen ogenj, ki pa je povzročil eksplo-zivno granato, katero je v jami morda kdo drugi že proji skril. Poleg Petrevčičevega trupla so našli namreč tudi še nekaj ogr-njave in pepela. Truplo so po komisij-skem pregledu prepeljali na Ravne. V pe-tek so Petrevčiča pokopali.

V Trstu se je zalnje dni mudil državni podtajnik pri prometnem ministertvu Jone-lji, ki je pregledal vse glavne tržiske želez-niške naprave in urade.

Velik dar. Sindikat ladjedelničarjev v Tr-stu je daroval tržanski fašistovski zvezi 350 tisoč lir kot prispevek za zgraditev faš-istovskega doma v Trstu in ureditev počit-niške kolonije v Gradcu.

Rejoni za posamezna plemena goveje živine

Od 17. do 21. decembra je bila v Beo-gradu konferenca živinorejskih strokov-njakov, ki so jih delagirale posamezne banke uprave, in delegatov Zvez živino-rejskih združenj, ki je razpravljala o važ-nih vprašanjih žolžljanja reje goveje ži-vine. Konferenca se je predvsem pečala z vodstvom rodovniških knjig za plemensko živino in s sistematičnim delovanjem za žolžljanje živinoreje in za selekcijo. Ugo-tovila je, da ni mogoč napredek selekcijs-kega dela za žolžljanje živinoreje brez dobro vodenih rodovniških knjig v vsej državi. Sklenila je, da se morajo v sme-šni mednarodne konvencije o poenostavi-ljenju metod pri vodstvu rodovniških knjig tudi v naši državi povsod izenačiti knjige za evidenco rodu, plemenskih odlik ter drugih gospodarskih prednosti plemenske govedí. Živinorejske zadruge naj organi-zirajo in vodijo nadzorstvo glede molzno-sti, plodnosti in zdravja krav po enotnih metodah. Za sistematično žolžljanje go-veje živine naj se vsako leto vršijo redni pregledi plemenske živine, v vsej državi naj se uvede redno licenciranje plemen-skih bikov, obenem pa je treba izdati po-trebne ukrepe, da se v najkrajšem času izločijo slabi plemenski bikí. Konferenca je naprosila kmetijskega ministra, da od-redi posamezne rajone za posamezne pas-me govedí. Nadalje je bil naprosen kmetijski minister, naj poskrbi, da bi se zvišali po-trebni krediti za pospeševanje živinoreje v banovinskih proračunih in da odredi ka-stracijo nelicenciranih plemenskih živali na račun veterinarskih skladov in držav-nega proračuna. Poskrbi naj tudi, da se naistojše izvajajo določila člena 12. za-kona o žolžljanju živinoreje, ki nalaga ob-činam, da ustavijo v svoje proračune po-trebne zneke za nabavo plemenskih bi-kov. Končno naj se priredijo tečaji za iz-obrazbo tajnikov živinorejskih združenj, za nadzorstvo poverjenike in asistente za nad-

zorstvo produktivnosti molznih krav, za ocenjevalne razsodnike in živinorejske in-struktorje. Konferenca je sestavila tudi de-lovni program za žolžljanje živinoreje v posameznih banovinah.

Na podlagi sklepov te konference je se-daj kmetijski ministertvo v smislu zaka-na o žolžljanju živinoreje določilo rajone za posamezna plemena goveje živine v naši državi. Do nadaljnjega veljajo za rejo po-samezni plemen govedí naslednji rajoni:

I. V dravski banovini: 1.) pincavsko plemo in domače, postopno z njim ople-menjevano plemo v okrajih: Radovljica, Kranj, Skofja Loka, Kamnik, Radovljica, severni del, občina Ziri v okraju Ljublja-na okolica, 2.) Sivoalpsko plemo v okrajih: Crnomelj, Kočevje, Novo mesto, Krško, Litija in ostale občine okraja Ljubljana okolica. 3.) Pomursko plemo v okrajih: Laško, Konjice, Smarje pri Jelšah in Brežice, 4.) Marjadvorsko plemo (belo slovensko govedo v okrajih: Gornji grad, Slovenjgra-dec, Dravograd, Maribor desni breg. 5.) Si-mentalno plemo v okrajih: Lendava, Murska Sobota, Ljutomer in del okraja Maribor levi breg proti severu, Ljutomer, Ptuj.

V ljubljanskem in mariborskem okraju se lahko rede tudi druga dovoljena plemena, toda rediti jih smejo edino v ta namen ustanovljenim živinorejske zadruge in društva z dovoljenjem banke uprave in s pristankom kmetijskega ministra.

II.) V savski banovini: 1.) Pincavsko plemo v okrajih: Glinja, Kostanjevica, Petrinac, Vojnik in Vrgin most, mesto Pe-trinja in občina Vrbovec v kriševskem okraju. 2.) Montafonsko plemo in domača buša (mešana reja) v okrajih: Brinje, Cvi-kvenica, Donji Lapac, Gračac, Seni, Ud-bina, Čabar, Delnice, Gospič, Kastav, Ko-renica, Novi Vinodol, Peruč, Ogulin, Ot-očac, Rab, Slunj, Sušak, Vrbovec in Ot-o-

čac. 3.) Simentalno plemo vseh drugih razen navede-nih okrajih in mestih. 4.) V krajih, kjer ni moči rediti žlahtnih plemen, bodo redili domačo čistokrvno bušo.

== K spremeni deviznega pravilnika. Poročali smo že, da morajo od 1. januarja t. l. izvozniki ponuditi Narodni banki na odkup po uradni ceni 1/4 izvoznih deviz (25%), medtem ko so morali doslej oddajati 1/2. Izvozniki so v splošnem pri-ekovali da bo odstotek deviz, ki jih je treba oddati Narodni banki, znižan vsaj na 15 ali 20%, če zaenkrat še ne bi bilo mogo-če sploh ukiniti tega predpisa. Z znižanjem odstotka deviz, ki jih je treba oddati Na-rodni banki, od 33 na 25%, se situacija prav za prav ni mnogo spremenila. To nam kaže naslednji primer. Tečaj angleške funta v svobodnem prometu znaša 238 Din, uradni tečaj pa znaša 216 Din. Doslej je moral izvoznik od izvoznikov funtov oddati eno tretjino po 216 Din, ostali dve tretjini pa je lahko prodal po 238 Din in je povprečno vnovil svoje funte po 230.66 Din, kar je približno 3% manj nego znaša pravi tečaj na svobodnem trgu. Po novem predpisu, ko bo oddal po uradni ceni te-čaj eno četrtino, medtem ko bo tri čet-rtine prodal po svobodnem tečaju. Poprve-ri tečaj bo znašal 232.50 Din in se bo izkopiček izvoznika zboljšal za 1.84 Din pri funtu, t. j. za 0.8%. Sprememba člena 14 pravilnika je v mnogih primerih važ-nejša. Po novem besedilu tega člena od šalterskih deviz ni treba več ponudi Na-rodni banki na odkup in obstoja le še pred-pis, da je treba Narodni banki ponuditi devize, ki pridejo iz inozemstva z name-nom, da se ustvarijo svobodne dinarske terjatve. Narodna banka je šele v letu 1936, pričela strokito izvajati določbe člena 14. deviznega pravilnika, zahtevajoč da ji morajo denarni zavodi oddati eno tret-jino šalterskih deviz po uradni ceni. Z novo ureditvijo je torej vzpostavljeno prejšnje dejansko stanje. Sprememba člena 14 ima pomen predvsem za devize, ki prihajajo v naš

Mraz izčrpava človeka

Pozimi čutimo večjo potrebo po jedi in spanju — Povečevanje telesne odpornosti z vročino — Koristne krtačne kopeli

Nedvomno so ljudje, ki so za obe temperature skrajnosti, za vročino in mraz, zelo občutljivi. Tako je medicinski tisk pred nedavnimi obravnavami primere, da so se precej izčrpani ljudje pod vplivom mrzlotnih dražljajev, n. pr. pri umivanju rok z mrzlo vodo, telesno popolnoma zrušili. To kaže, da morejo tudi lokalni vplivi mraza učinkovati na ves organizem. Tako je tudi umljivo, da nas mraz izčrpava. Meščani, ki niso vajeni bivanja v svežem zraku, imajo v takšnih okoliščinah v mrazu večjo potrebo po jedi in spanju. To je znamenje, da doživlja telo v mrazu večji napor.

V prejšnjih časih so si ljudje proti takšnim in še hujšim učinkom mraza telo »utrjevali« in mrzle prhe so imele tu največji delež. Po novjših raziskovanjih pa je

telo mogoče napraviti odpornejše tudi s pomočjo vročine. Vsak človek lahko to preizkusi na sebi. Po topli kopeli je mogoče mraz n. pr. v podobi mrzle prhe lažje strpeti nego brez takšne tople kopeli.

V koži se izvrši, kakor znano, cela vrsta kompliciranih kemičnih zaščitnih procesov. Te procese, ki pospešujejo kožno in telesno zdravje, je mogoče spodbujati na preprost način z rednimi »krtačnimi« kopelmi. Za to zadostuje skleda vroče vode v toplem prostoru. Po vrsti si moraš nato posebno roke in noge drgniti z veliko ščetjo in milom. Učinek je posebno dober, če uporabljamo navadno mazilno milo. Otrokom rabi takšna kopel naravnost kot zaščitni pripomoček zoper skrofulozo. Krepro drgnjenje s

krtačo poživlja krvni obtok v koži in pod njo. Kožo si nato krepko frotiramo in če hočemo, dodamo temu še kratko masažo z navadnim oljem za mišice.

Ta krtačna kopel ima čisto drugačne in vse temeljitejše učinke nego navadno umivanje, pa čeprav mu je videži na zunaj precej podobna. Tudi intenzivno telesno gibanje, ki je s tem združeno, ima ugodne posledice. Ljudje, ki so posebno občutljivi za mraz, se po tej metodi utrjujejo. Važno je pa tudi to, da se ta način utrjevanja izvrši lahko v zimskih mesecih, ko naša koža najbolj trpi zavoljo pomanjkanja svetlobe in zraka, dočim je za druge metode utrjevanja, kakor znano, najpripravljen čas v poletnih mesecih.

Vojaki razvažajo časopise

Pariški komunisti so pred kratkim proglasili stavko prometnega osebja in so s tem prizadejali pariški mestni občini milijonsko škodo. Vlada je posegla v to stavko z močno roko in je dala vojaštvo na razpolago za vzdrževanje prometa. Z vojaškimi avtomobili so razvažali tudi časopise iz tiskarn.

V bolnišnico namesto pred oltar V cerkvi zbrani gostje čakajo zaman na nevesto

V cerkvi sv. Pavla v Hammersmithu je čakalo na lanišnji božični dan nad 50 gostov mladega para, ki se je hotel poročiti. Poroka pa so morali odpovedati, ker ni neveste bilo.

Mlada dama, Queenie Weaserjeva je v spremstvu svojih družic stopila v poročno kočijo, in ženin je hotel pravkar sestiti ob njeno stran, ko je pridiral bolniški voz. Iz njega je stopil hišni zdravnik rodbine Weaserjeve in sporočil nevesti, da mora prestopiti v njegov voz. Poročiti se ne more, ker je osumljena, da je zbolela za davico. Zavoljo tega suma mora takoj v bolnišnico.

Zaman se je nesrečnica upirala, končno je le morala v bolnišnico. Nekoliko dni pred božičem je dobila bolečine v vratu. Ne ona ne hišni zdravnik nista mislila, da

bi moglo biti kaj resnega, za vsak primer pa je zdravnik vzel preizkušnjo. Priprave za poroko so se nadaljevale in baš ko je hotela Weaserjeva v cerkev navzlic temu, da se je počutila zelo slabo, je prispel zdravnik s sporočilom, da je mikroskopski pregled v bolnišnici ugotovil nevarnost davice ter z naročilom, da mora nevesto prepeljati v bolnišnico.

V Italiji se je sladkor podražil

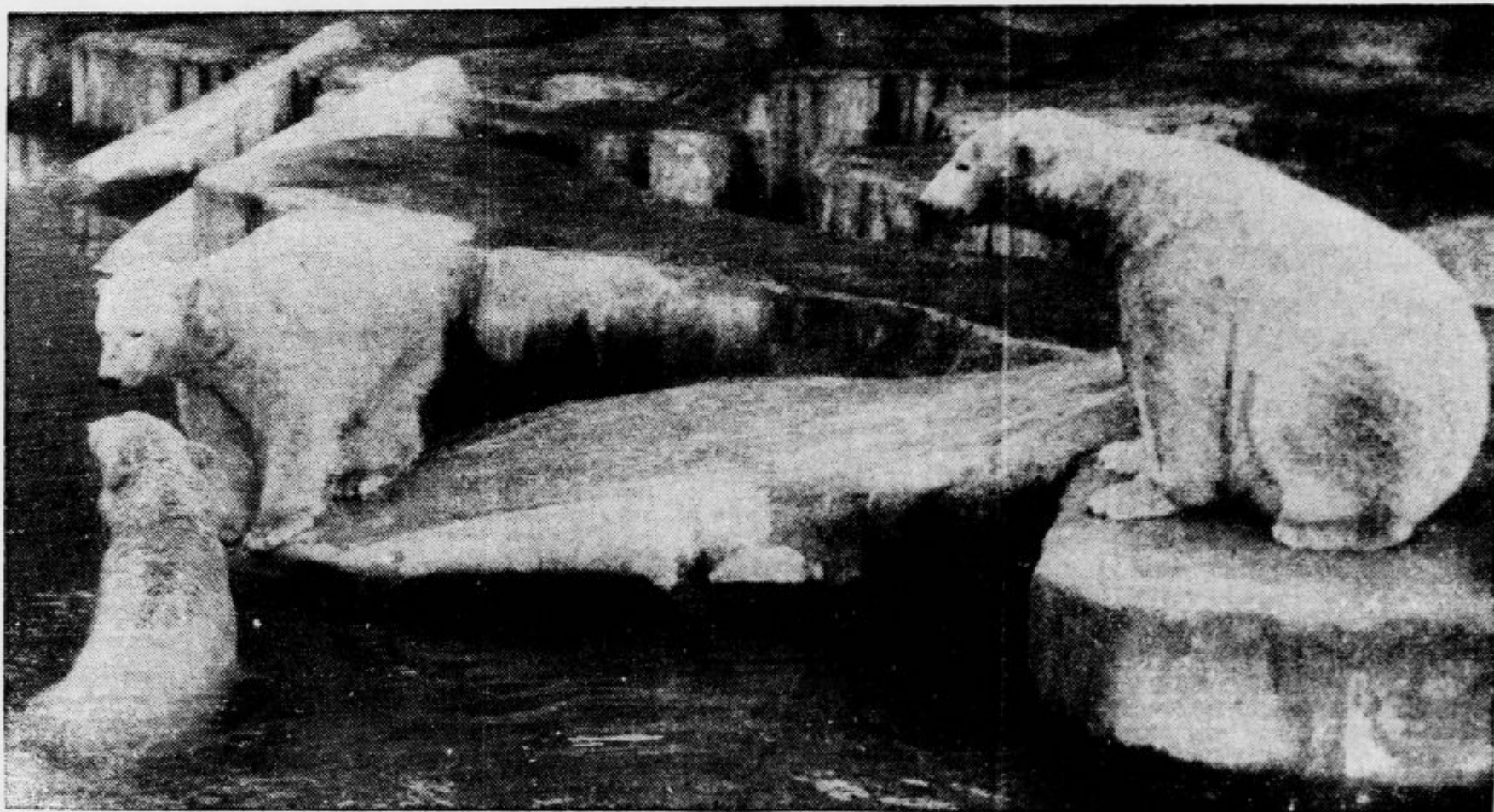
Italijanski osrednji odbor za korporacije je sklenil povišek sladkornih cen, in sicer za 45 centesimov pri kilogramu. Podražitev velja od 1. t. m. in za dvajset mesecev. Cene so se zvišale zavoljo slabe lanske letine sladkorne pes, uloga pa ima pri tem tudi to, da so velik del pridelane pese sklenili uporabiti za izdelavo gorilnega alkohola, ki ga bodo primestali gorivu za bencinske motorje.

KARIKATURA

Oktavijan Goga

Zima za bele medvede

Prizor iz živalskega vrta v Vincennesu pri Parizu

Preroki še niso utihnili

**Astrologi napovedujejo razne dogodke, med njimi malo veselih
To leto ne bo idealno, a tudi ne katastrofalno**

Kakor običajno okrog noveletnega dne, so se tudi letos oglasili navozilnejši preroki z napovedmi o dogodkih in senzacijah novega leta. Posebno iz Pariza, ki je najbolj babjevrno mesto na svetu, in iz Francije sploh, vedo o tem letu povedati vsakovrstne stvari, a med njimi je le malo optimističnih.

Znani astrolog Gabriel Trarieux D'Egmond pravi n. pr., da bo imela Francija v l. 1938. težavno in nemirno prehodno leto, ki pa ne bo leto katastrof in pomembnih sprememb vladajoče smeri. Kriza bo nekoliko popustila, a navzlic temu da bo nevarnost vojne velika. Do svetovne vojne vendarle ne pride. Francoske finance se ne bodo bistveno ozdravile, novih presenečenj pa tudi ni pričakovati.

Približno isto napoveduje Dom Neroman, predsednik francoskega astrološkega kolegijsa. Francija bo imela letos velike notranje težave, med vlado in ljudstvom bo napetost naraščala, v zunanji politiki pa gledu bo naraščalo sovražno razpoloženje. Toda v vojno se Francija ne bo zapela.

L. 1938. ne bo idealno, a tudi ne katastrofalno.

Georges Muchery pravi, da bodo v Franciji oziroma v poednih njenih kolonijah letos nastali resni nemiri z nasilnostmi. V juniju bo francoski prestiz z onkraj morja doživel hud napad. Temni elementi bodo skušali izzvati nemire. V avgustu je pričakovati napadov proti francoskim vodilnim osebnostim s strani inozemstva. Mogoče je tudi, da pride do preloma v diplomatskih odnosih. Navzlic vsemu temu pa bo občutiti gospodarsko izboljšanje, ki bo trajalo do konca leta.

Maurice Privat, ki se je iz Pariza preselil v Monako, trdi, da bo nastala velika borzna panika, 10. marec bo velike važnosti za vsa evropska ljudstva. Ob tem času bo velika nevarnost vojne.

Madame de Thèbes, ki je veljala dolgo za najimenitnejšo in najuspešnejšo vedeževalko, je, kakor smo poročali, v preteklem mesecu umrla v starosti 77 let. Kratko pred svojo smrtjo, je povedala, da je današnje človeštvo posvečeno počasnemu, to-

ga sigurnemu propadu. Kot kazen za svoje grehe bo doživelo strašno katastrofo.

Astrolog Emrich iz Strasbourga ni vedel povedati prav za prav nič novega. Bolj kakor doslej se bo človeštvo razcepilo v dva tabora, priključevalo se bo po eni strani k Rimu—Berlinu—Tolciu, po drugi strani pa finančnim in gospodarskim središčem New Yorku, Londonu in Parizu. Ena izmed posebnih značilnosti novega leta bo popolni povratek k tajni diplomaciji.

Italijanski prerok Luigi Aliverti-Sorano pravi popolnoma določno, da je pričakovati v Sredozemskem morju in v Afriki vojnih dogodkov, ki se bodo obračali v prvi vrsti proti Angliji in Franciji.

Father Divine, »božji oče« črnega plemena v Ameriki, trdi, da bo leto 1938. leto najtežjih preizkušenj za vse človeštvo. Katastrofe vseh vrst, potresi, poplave, slabe letine v mnogih deželah, epidemije, novi vojni dogodki in padci tečajev skoraj na vseh svetovnih borzah ter druge nadloge bodo ljudi opozarjale, da je že čas, da se spametujejo.

Princese v snegu

Grška princesa Aspazija s svojo hčerjo Aleksandro na smučeh

Nagrada za najrodovitnejše matere

Pol milijona dolarjev iz zapuščine čudaškega milijonarja v Ameriki

V Ottawi se je zaključil veliki proces zavoljo oporoke čudaškega milijonarja Charlesa Millarja, ki jo je najvišje sodišče proglasilo za veljavno. Millar je, kakor smo v našem listu svojčas poročali, zapustil 500.000 dolarjev, ki naj bi jih prejela žena, ki bi v desetletju po njegovi smrti rodila največ otrok.

Do 31. oktobra predlanskega leta, ko je ta rok potekel, se je priglasilo šest mater, ki so bile v tem času rodile po devet otrok. Po neki razsodbi, ki je priznavala samo zakonske otroke, se je število mater sklenilo na pet, ostale, ki so se pripravile na Millarjeve stotisočake, pa so se morale sedaj zadovoljiti s tem, da dobijo vsaka po 100.000 dolarjev.

Bitka v snežnem viharju

O zadnjih bitkah pri Teruelu poročajo, da so se vršile v grozljivih vremenskih okoliščinah. Nad bojiščem divja strašen snežni vihar, kakršnega v vzhodni Španiji že dvajset let niso imeli. Snega je nasulo ponekod tri metre visoko, temperatura pa je le malokdaj nad 12 stopinj pod ničlo.

V tem, posebno za Špance strašnem mrazu je zmrznilo na obeh straneh baje na tisoče ljudi. Del vladnih čet ima vrhu tega le obušarje iz šotorovine. Vihar, ki razsaja s brzino 70 km na uro, je zadnje čase onemogočil ves razgled in uporabo tankov ter letal.

Novi premier v Egiptu

Mohamed Mahmud paša, ki je razpustil stari parlament v Kairu in nastopa proti vafdistom z veliko brezbiznostjo

60 proti 129 milijonom

Washingtonska vlada je podzela ostre ukrepe proti ameriškim monopolistom in predstavnikom »Big business«. Notranji minister je v nekem govoru po radiu dobesedno izjavil: »Borba med bogatimi in med demokratično čutečimi Američani je dosegla takšno stopnjo, da je treba zdržati do kraja. Zmagati mora šestdeset velebogatih ameriških rodbin, ali pa 129 milijonov ameriškega prebivalstva.«

General Skoblin v Rusiji

General Skoblin, ki je ugrabil in odvedel iz Pariza ruskega generala Millerja, se nahaja, kakor ugotavljajo francoski listi, trenutno v Leningradu in živi pod imenom Dobov. V Rusijo se je pripeljal preko Belgije in Finske.

Tiger napadel krotilca

V Berlinu so imeli te dni večer z nazivom: »Ljudje, živali in senzacije«. Produkcija je res končala s senzacijo, kajti krotilec Togara bi bil kmalu izgubil življenje. Tiger iz skupine je namreč napadel krotilca in ga oplazil s šapo po kolenu. Togara se je napada ubranil z bodalom in je točko izpeljal do kraja navzlic temu, da je močno krvavel iz rane.

A NEKDOTA

Jean Paul je bil v avdijenci pri kralju Frideriku Viljemu II. Ko se je vrnil z dvora, so ga vprašali prijatelji, ali ga je vladar milostno sprejel.

»Cemu neki milostno?« se je začudil Jean Paul. »Saj vendar ni imel pred seboj kaznjence!«

VSAK DAN ENA

Gost, ki si je drznil gostiteljem povedati, da mu domači sinček preseda... (»Tidens Tegn«)

Oborožitev — za splošni mir

Prezident Amerike Roosevelt je izdal spomnilo, ki napoveduje oborožitev Amerike za zmago demokracije

Kulturni pregled

Veliko delo naše pravne literature

Dr. Gregor Krek, Obligacijsko pravo (drugi zvezek »Zgodovine in sistema rimskega prava, 1937, str. 545).

Profesor državljanskega prava na ljubljanski univerzi dr. Gregor Krek je objavil kot drugi zvezek zbirke »Zgodovina in sistem rimskega prava« (o prvem zvezku je »Jutro« poročalo po izidu) obsežen oris obligacijskega prava, torej tistega dela rimskega prava, ki ima še za sedanje pravo največji pomen. Snov je razvrščena po vidikih, po katerih se na splošno obravnava sedanje obligacijsko pravo, namreč v dva dela: v splošno nauko in v nauko o posameznih obligacijah. V prvem se bavi avtor s samim pojmom obveze (obligacije), z njenim nastankom, predmetom, izpolnitvijo, nato pa s subjekti obveze, z uvrščanjem obveze in njim prenehanjem. V drugem delu knjige se vrstijo verbalni, letalni in konzensualni kontrakti, ki jim sledijo kot dopolnila kontraktne sisteme, še pakti in kvazikontrakti ter obveze iz deliktov in njihov podobnih dejanskih stanov (kvazidelikti). Bogato, skrbno sestavljeno kazalo zaključuje knjigo.

Namen svojega dela je avtor sam obrazil v predgovoru: njegovo rimsko pravo naj bi bilo predvsem uvod v sedanje pravo. Rimsko pravo ima sedva svoj samostojen znanstveni pomen, ker je enoten, razvit in v sebi popoln pravni red, ki ne očituje na izredno plastičen način samo razvoja vseh važnejših pravnih pojmov in pravnih ureditev, marveč v tem razvoju vso tako važno funkcionalnost pravnih norm nasproti družbi, kulturi in civilizaciji. Njegov bogati, zaključeni razvoj — renesansa rimskega prava za časa recepcije in ob velikih kodifikacijah preteklega stoletja so le odsevi njegove magične moči — kaže vse peripetije pravne sistema v raznih fazah gospodarskega in političnega življenja, vpliv in usodo dotokov iz drugih antičnih prav ter nudi zaradi tega edinstveno historično sliko, ki vabi že od nekdaj ostre mislece in spretna peresa. Pomen rimskega prava pa ni izčrpan v tej znanstveni vrednosti in zgodovinski posebnosti. Njegova aktualna pomembnost je v tem, da je rimsko pravo, kakor poudarja avtor na drugem mestu (Pomen rimskega prava nekdanji in sedaj, 1921), smatljano vsem kontinentalnim zasebnim zakonikom glavni vir in je zato neprimerno ojaševalo in pospeševalo trgovsko približevanje, ker so bila v obliki poznanosti enakih osnov in v gotovosti prava podana poročila in pogoji za zaupljivo obvečevanje. Rimsko pravo je torej tisti ferment, tista vez, ki je združevala in združuje različna nacionalna prava, ki premostuje nasprotja, ki zagotavlja svetovni promet in pospešuje s tem narodno gospodarstvo. Ta okolnost usposablja rimsko pravo, da je sizenatno in pripravljajoč čimveč v smeri svetovnega prava. Zato je rimsko pravo najdragocenejša voljo v pravni vedi na čelu korakajočega naroda vesoljnim človeštvu, ki ga moramo hvalno sprejeti in skrbno varovati zlasti mi, katerih bodočnost je v kulturnem približevanju naprednim narodom. Geslo »proč od rimskega prava« prepušča avtor sam, ki se smatrajo za dosti močnejše, da se lahko odvedo dobikom dvatisočetne pravne kulture.

Zato ima študij rimskega prava tudi velik vzgojni pomen. Njegove jasne predstave in konstrukcije naj bi mladim pravnikom bistrile duha, ga navdale ostra

in dovednega mišljenja, študij njegove zgodovine pa v pravih mejah pojmovata pravo kot izraz živih sil v človeški družbi. Poleg teh dragocenih strokovnih dobrin naj bi si pravnik ob rimskem pravu vzgajal tudi svoj značaj. Mladí pravnik mora najti pravo razmerje do prava, ki ga bo izvrševal tako, da mu bo pravo to, kar je po naravnem etičnem čutu za vsakogar in kar so Rimljani preprosto izrazili: honeste vivere, alterum non laedere, sum cuique tribuere, pošteno živeti, so človeku zla ne storiti, vsakomur svoje dati! Avtor sam opozarja v predgovoru na vzgojni pomen rimskega prava, obenem pa upravičeno tudi na to, da sedanja srednja šola »sploh odpušča mladino v popolni nevednosti glede elementov prava, njegovega bistva, pomena in njegovih praktično važnih norm — gotovo v škodo tudi za njeno vzgojo, ki naj bi jo v zvezi z veroukom tudi etično usposabljala za socialno pravico in koristno življenje... O pravih in dolžnostih do družbe poučen, marsikateri mladenič ne bi taval v temi brez notranjega voditelja »konkraj dobrega in slabega« in ne bi končal kot škodljivci človeške družbe».

Dr. Krekovo »Obligacijsko pravo« bo gotovo izpolnilo vse naloge, ki jih daje pisцу tako pojmovanje rimskega prava. Jasna in pregledna razporeditev ogromne snovi omogoča čitatelju: in učencu, da z majhnim naporom preide v blestečo sistematično rimsko pravo, a po potrebi utrne svoj študij na to, kar smatra za najbolj potrebno. Pregantne definicije mu bodo gotovo ostale kot trajna pridobitev. Stevilni citati izvirno nudijo dobrodošlo ilustracijo, tako do lahko čitajo odlomke klasičnih mest v izvirniku tudi tisti, ki sicer po izvirniku ne bi segli. Posamezni odlomki, v katerih podaja avtor »zgodovinsko utemeljitev pravnih norm s kratko označbo gospodarskih, socialnih in kulturnih pojavov posameznih razdobjih, so sami zase že kratke, jedrnatne socialne in gospodarske študije, na pr. o obligacijah (5), o kontraktih (20), o rimskem denarstvu (45), o povračilu škode (68), o razvoju stipulacije (252), o jamčenju (334), o kazenskem pravu (449), i. t. d. Zvezo s sedanjim pravom daje avtor v obširnih opombah, »ekskurzijah, na koncu vsakega oddelka, s pregledno in zanimivo primerjalno sliko dotične ureditve v našem veljavnem pravu. Največje razlike so, kakor ugotavlja avtor (356) glede službene pogodbe »zaradi izrednega pomena, ki ga ima službeno pravo v modernem gospodarstvu, in zaradi povsem drugega (socialnopolitičnega in prisilnopravnega, deloma tudi javnopravnega) stališča, iz katerega se sedaj motrijo službeni odnosi. Izgubljen slog, lep jezik in skrbna obdelava teksta so trajne odlike avtorjevih del. S to knjigo smo dobili najvažnejši del velike evropske kulturne dediščine, ki leži v rimskem pravu, tudi v slovenskem jeziku. Dobili smo jo v časih, ko se zdi, da se klasično idealistično pojmovanje prava ruši v temeljih. Tudi zunanjo zgradbo rimskega prava — kakor marsikatero drugo pridobitev — potepalo nasilje, in vendar je smisel o človeku in njegovem pravu vzklikal zopet in zopet, zaradi svoje kulturne, človečanske sile.

S. B.

Povest o učiteljici

Milan Kajč, Tilka

S svojo prvo pripovedno zbirko je Milan Kajč pokazal nekatere znake, ki smo jih sprejeli kot lep očet nadljudnega pisateljskega razvoja. Pridružil se je Mišku Kranjcu v epinem odkrivanju Prekmurja, v pripovednem oblikovanju obmurskih ljudi in razljudenju svojestranskih razmer na tem območnem kosu slovenske zemlje. Kajč ni zrasel iz same prekmurske pokrajine kakor Miško Kranjec, bil je vanjo postavljen kakor M. Malešič in jo zato opazuje z očmi prišlekeca. Nekoliko interesantnih opazovanj iz ljudskega življenja in sveže orisanih tipov je dala knjigi Kajčevih prekmurskih povesti tisto zanimivost, ki vzbuja upravičeno upanje v nadaljnjo rast pisateljevega talenta.

»Tilko«, ki jo je Kajč izdal pred meseci v lastni založbi, se je lotil večje epične stavbe in vnesel vanjo kot literarno stvarben material marsikakšno osebno izkušnjo slovenskega učitelja v Prekmurju. »Tilka« je daljša povest, ki postavlja v osredje mlado učiteljico, katero vrže služba iz Ljubljane v Prekmurje, da tu žele vstopi v resnično učiteljsko življenje. »Tilko« je v naši literaturi ni nov, omenjamo samo minoredne imena Kostanjevec, Govokar, Kvadrova, Kmetova — in za primerjavo še znani roman Gjalkega »Gjurica Agičeva«, ki je odmeval tudi pri nas. Neizkušena Tilka pride v prekmursko vas Leskovec. Vse nadaljnje pripovedovanje je nekaka kronika dveh let njenega življenja v novih razmerah. Izkušnje, ki si jih pridobi v Leskovcu, so verjetne izkušnje marsikatero učiteljice v teh krajih. Iz ploskve socialne vsakdanosti prekmurske učiteljice, iz okvira obmurske krajine z njeno ravninsko pozidjo letnih časov vsajajo nekatere reliefnejske orisane osebe, zlasti nadučitelj Donat Farkaš, zdravnik Kiraly, učitelj Tone in Tine. Sama Tilka je povprečno orisana ženska, ki ima v svojem srcu trikot Vladimir-Tone-Tine. Ta bolj povprečno kakor notranje prodorno prikazana hocha tvori nosilno ogrodje povesti, ki se končuje z dokončno zmago Tineta. Vse reči so bolj skicirane kakor izdelane, bolj nakazane kakor dogane. Ne podoba okolja ne študije karakterjev ne prijačo o močni, zavzeti obitelji, o velikem oblikovalnem naporu. Zgradba povesti je nenakomerna in ne dopušča pogledov v globino in višino; izgubila se v širini prav kakor linija prekmurske ravnine.

Vzlie temu, da Mila Kajč s »Tilko« ni pokazal velike rasti od prve kritike dalje, bi vendar bilo napačno, če bi mu kritika jemala voljo do nadaljnjega dela. Naša proza čim bolj narašča, da bi smeli omalovaževati prizadevanje mladih piscev, ki se hočejo prebiti do svojega izraza in literarnega obraza. Sedanjí novi realizem na marsikogar izmed mladih zapeljuje k temu, da jemlje svoje delo prelahko in se zadovoljuje z opaznimi efekti in konvencionalno psihologijo. Sleherno resno pisateljevanje — in sa-

mo tako ima še svoj smisel dandanes, ko življenje samo piše toliko pretresljivih romanov in ađame — je ustvarjanje, a to ustvarjanje je boj duha z materijo, boj človeka s samim seboj in s svetom. Tak boj ima up na zmago samo tedaj, če izhaja ustvarjanje, kakor dobro pravi Rilke, iz tolesto nujne pisateljeve potrebe, t. j. iz ukaza njegove narave. Pisatelj, ki se zaveda te sile v sebi, ne bo klonil v boj za svojo izraz in svoj prostor na literarnem soncu. Četudi Kajčeve povesti o prekmurski učiteljici ni mogoče sprejeti s superlativi, je vendar treba vzpodbuditi pisatelja k nadaljnjemu delu, v kolikor izhaja le-to iz primarne potrebe njegove duševne narave.

—o.

Zapiski

ČESKO-SLOVENSKI LITERARNI
VEČER V LJUBLJANI

V ponedeljek 10. t. m. prišla iz Praga v Ljubljano odlična češkoslovaška pisateljica, pesnik Josef Hora in romanopisec Karel Novy. Oba predstavnika sodobne češke literature prihajata: kakor znano, na povabilo tukajšnje Jugoslavije, češkoslovaške lige in Pen-kluba, da navžeča tesneje stike med kulturno Prago in Ljubljano.

Ugodna gosta sprejemo dne 10. t. m. ob 17. uri na ljubljanskem kolodvoru predsedstvo in drugi člani obeh navedenih organizacij. Češke obce in raznih kulturnih društev, ki se zavedajo pomena razširjenja in poglabitve naših kulturnih vezi s Prago. Zvečer priredita JC hora in Češka obca skupno priateljsko večerjo. Naslednjega dne, v torek 10. t. m. ob 21. uri bo v dramskem gledališču literarni večer. Tu to oba gosta pozdravi predsednik Pen kluba in upravitelj Narodnega gledališča Oton Zupančič. Program tega večera obsega kratko predavanje gg. Hore in Novoga, ki nameravata čitati tudi nekatere svoje apise in sicer g. Hora pesmi, med njimi odlomke iz svojega pravkar dovršenega prevoda Zupančičeve »Dumec, g. Novy pa odlomke iz svoje proze, med drugim iz romana o sarajevskem atentatu. Vmes nastopita ga Mirja Dautlova in g. Slavko Jan, člana našega dramskega gledališča, ki bosta prebrala nekatere značilne pesmi Josefa Hore v slovenskem prevodu B. Berkopca. Tineta Debeljaka in M. Klopčiča, odlomek iz romana K. Novoga »Živeli hočem« v prevodu Borisa Urfančiča.

Opozarjamo še sedaj na ta literarni večer v dramskem gledališču, ki bo tudi po udeležbi nova manifestacija realne slovenske vzajemnosti, nov korak k utrditvi kulturne izmene med Ljubljano in Prago. Prisrčljivo, da bo vstopnina nizka (od 15 din navzdol).

Novi prevod kurana v srbohrvaščino. Lani je izdal bivši cerkveni poglavar jugoslov. močlenov Čaušević prvi popolni prevod kurana v srbohrvaščino (obemem z originalnim

besedilom). Ob koncu leta je izšel še drugi prevod na 430 strah delo Hadžija Ali Riže Korabega. Knjiga je izšla v Mostarju.

Dr. Ivana Laha pesnitev »Kovč Tomaše, ki je nastala ob smrti prezidenta T. G. Masaryka, je prevedel v slovaščino dr. V. Merka v Nitri in izdal kot novoletni tisk. Prevod je prav lep.

J. E. Purkyňo in »Sodobnost« razpravlja v najnovejšem (1.) zvezku praške »Sloviesche Rundschau« Miloš Boh. Wolf, medtem ko Jan Lorentowicz v preglednem članku prikazuje in karakterizira lavrate poljske državne nagrade za književnost. Omeniti ja še P. Savicega poročilo o sovjetskijh raziskavanjih v arktičnem svetu. J. Golabeka prispevek o »Funduszu Kultury Narodowej«, J. Sajica pregled praških gledališč in Ivana Hadžijevskega članek o življenju in mišljenju bolgarskega rokodelca. Jugoslavica so zastopala z referati J. Chlapca Gjorgjevič in Boža Lavrića o dveh novih pesniških knjigah (M. Jelić, Stj. Devčić), a pregledom revij in knjig in z nekrologi A. Bauerja in J. Pesarića. Tako je »Sloviesche Rundschau«, eden izmed organov praške slavistike in posredovalec med slovaškimi narodi uspešno nastopila deseti letnik.

»Kronika slovenskih mest« je zaključila četrti letnik z obsežnim zvezkom, ki prinaša med drugim konec razprave dr. R. Andrejke »Strojari na Forštatu«, dalje razpravo inž. Stanka Dimnika »Rešitev ljubljanskega železnicega problema s poglabitvijo železnice« (z risami in načrti), članek dr. L. Dolara Mantuani »Mariborski grad«, Franca Miklavčiča prispevek »Zanimiv irski spomenik na starem pokopališču sv. Krištofa v Ljub-

ljani«, Fr. Steleta članek o šantlovi aliki slovenskih komponistov v Filharmonični dvorani, Jožeta Gregorčiča »Najnovejša umetnostno-zgodovinska odkritja v Novem mestu«, V. Staske »Plašč Hasana pač« in konec razprave VI. Fabjančiča »Ljubljanski pivovarni od 16. do 19. stoletja«. Omenjamo še članek S. Jendiča in Z. Tume o sošnem vojsku Ljubljanske barja in D. Potočnika »Ljubljanske banke 1900—1913«. Zvezek zaključuje ljubljanska kronika za l. 1932. Ilustrativno gradivo je bogato na posejni prilogi prinaša zvezek kolorirano reprodukcijo slike Saše Santla »Stara Ljubljana«.

Praško komorno združenje »Český Nonet« namerava na povratku iz Italije koncertirati v Ljubljani. Program obsega poleg Dvořáka, Rídekga, Fomsterja, Zicha, Háte in Beethovna tudi skladbo Slavka Ošterca in italijanske komunistke Giurancze. (Po Nár. Listih).

Dve razpravi dr. Franceta Mesenela. Kot ponatis iz »Spomenice dvadesetletnice oslobodjenja Južne Srbije«, ki smo jo na tem mestu že prikazali, sta izšli dve razpravi našega rojaka, profesorja slovenske filozofske fakultete dr. Franceta Mesenela, ki vnelo raziskuje južnosrbske umetnostne spomenike. V prvi razpravi »Vizantiski spomenici obravnava pice najstarejše dobo krščanske umetnosti na južnosrbskih tleh, dobo, ki ji je vtisnila obeležje bizantske kulture. Druga razprava »Stari srpski spomenici« pa nudi zaokrožen pregled umetnostnih stvaritev srednjeveške Srbije od prvih Nemanjićevih »zadružnih« dalje. Obe razpravi sta obilno ilustrirani.

S P O R T

SK Ljubljana po dveh letih obstoja

III. redni klubov občni zbor je potekel v splošnem optimizmu

V ponedeljek zvečer je SK Ljubljana polagala račune na III. rednem občnem zboru, ki pa ni bil obiskan tako, kakor bi bilo treba. Spet dokaz več, da naš sport v vseh panogah sloni le na ramenih nekaj idealnih ljudi, ki kljub vsemu še niso izgubili vsake volje in sleherne nade.

Zborovanje je vodil predsednik g. Filip Šibenik, ki je na kratko omenil glavne dogodke iz klubovega življenja v pretekli sezoni ter nanizal nato nekaj misli o bodočem težkem delu, ki čaka klub kot edinega predstavnika slovenskega nogometa v ligi brez sredstev in brez podpore v bodoče.

Izbrano tajniško poročilo je podal tajnik g. Mirko Peric, ki je uvodoma posvetil precejšen odlomek poteku žalostne borbe za doseg lastnega igrišča, nato pa govoril o vseh perečih vprašanjih, s katerimi se je moral novoustanovljen klub bavit v teku minule sezone. Tudi on je — kakor predsednik — posebej omenjal najbolj postrvovalnega delavca v klubovih vrstah g. Nedeljka Buljevića, ki ni bil samo povsod, kjer je bilo treba prijeti za delo, temveč je povrh vsega opravljal še funkcijo brezplačnega trenerja ter s tem prihranil klubu neizmogljive izdatke. Največ težav in skrbi so povzročale vodstvo finance, ki pa so se do obnove zboru po zaslugi postrvovalnih delavcev vendarle izboljšale. SK Ljubljana gleda z optimizmom v bodočnost, potrebuje pa še in še delavcev, vsaj neznamen odstopke onega števila, kakor ga imajo enaki meščanski klubi po ostalih večjih nogometnih središčih.

Vzorno blagajniško poročilo z zgornjimi komentarji za vsako postavko je predložil blagajnik g. Ivan Kušar, ločeno za glavno blagajno in za akcijo za obnovitev igrišča. Klubove finance so se od lani izboljšale za nekaj tisočakov, znamenje torej, da je delo v tej smeri vendarle rodilo sadove. Za življenje ligaša v Ljubljani je po njegovem računu potrebnih mesečno okoli 7.000 Din; če bi vsakdo, ki mu je pri srcu naš sport in še posebej naš nogomet, žrtvoval skromen obol, bi SK Ljubljana lahko brez skrbi čakala letošnje sezone.

Tehnično poročilo z obširnimi statističnimi podatki je podal namestnik tehničnega referenta g. Nedeljko Buljević, ki se je v svojih izjavah zavaljal predvsem igralcem, ki so v polni meri storili svojo dolžnost. Z dohodki, ki jih klub ima in z administracijo, ki je še vedno prebema, se

ne morejo dosežati veliki in stalni uspehi. Široke plasti slovenskih nogometnih simpatizerjev naj se zavedajo, da ni na mestu samo zabavljanje. Vsi ti naj bi si rajši izprašali veste, koliko so žrtvovali za priprave, ki stanejo težke tisočake, čeprav sta možvo in tudi vodstvo zelo skromna v svojih zahtevah. Če bi bilo finančnih sredstev na razpolago vsaj v višini ene tretjine onih, ki jih imajo ostali ligaski klubi, bi bil slovenski udeleženec v ligi v pičlem letu prav gotovo v gornji polovici prvenstvene tabele. Iz bogate statistike je razvidno, da so možva Ljubljane nastopila v javnih tekmah 22 krat, in sicer ligaske 36 krat, rezerva 22 krat, juniorji pa 14 krat. Med igralci je bil najbolj zaposlen Slapar, ki je nastopil 36 krat, nato pa sledijo Pupo, Janežič, Lah itd. Največ golov v ligaski skupini (29) je zabil Lah. Z rezultati in uspehi minule sezone g. Buljević ni zadovoljen popolnoma, prizna pa, da je bil to maksimum, kar se je dalo v danih okoliščinah doseči.

Vsa poročila so bila brez razprave sprejeta soglasno in je bila staremu odboru izrečena razrešnica s pohvalo.

Po precej dolgotrajnih pogajanjih, ki ni imela popolnoma zaželenega uspeha, je bil slednjič izvoljen novi odbor v tejle sestavi:

predsednik Filip Šibenik, podpredsednika Leopold Pavlič in Anton Kanc, tajniki Viktor Hasel, Mirko Peric in Ivan Kralj, blagajnik Stane Dev, gospodar Petar Šala, tehnični referent Nedeljko Buljević, načelnik zdravstvenega oddelka dr. Prodan, načelnik starejšinskega odbora Albin Turk, odborniki pa: major Stefanovič: dr. Pavel Kanc, ing. Branimir Tuma, ing. Kobi, ing. Treo, Miroslav Zupan, Aleksander Fridrich, Jože Verovšek, Anton Brumec, Anton Makar, Rafko Koretič, Miha Ozvald, Stane Deržaj in Stane Vojaka. Razen tega so bili izvoljeni še nekateri ostali odborniki.

Pri slučajnostih je bilo govora o resoluciji, ki naj bi javnosti predložila pravo stanje in veliko vlogo, ki jo mora prevzeti SK Ljubljana v našem nogometu, vendar je bila redakcija te spomenice zaradi pozne ure prepuščena posebnemu odboru.

Tretji občni zbor SK Ljubljane je pokazal, da je klub lani storil krepak korak naprej, ima pa tudi letos še težke naloge pred seboj. Delavcev mu bo treba, še več in še drugih razen onih tako malo, kar jih je bilo navzočnih na tem večeru.

Zdravniško in drugo pomoč je iz prijaznosti nudil g. dr. J. Kallay iz Ljubljane. Tekmovalec je šla zelo na roko oskrbnica doma na Kofcah, kjer je bila oskrba odlična.

Kolesarska podzveza. Zadnja seja n. o. pred letnim rednim občnim zborom bo v petek 7. t. m. ob 19. v posebni sobi kavarne Vospersnik. Stari trg. Pozivajo se zastopniki klubov, da se zaradi važnosti in končnih sklepov za redni občni zbor te seje udeležijo v polnem številu. Redni občni zbor podzveze bo neprekidno v nedeljo 9. t. m. ob 9. dop. v posebni sobi kavarne Vospersnik. Stari trg.

Slalom klub 84. Drevi ob 18. bo kratak sestanek v klubovom lokalu. Važno zaradi tekem iz treningov. Prosimo polnoštevilno! SK Reka (smučarska sekcija). Zaradi praznika bo redni članski sestanek in sekcija seja namesto v četrtke izjemoma drevi ob 20. v gostilni Konzum, Glince, Tržaška cesta. Prihite prav vsi!

S. K. Adrija. Članski sestanek bo drevi ob 19.30 v papirniski restavraciji na Vevčah. Iteotom ob 20. vaja dram. odseka. — Bodite točni. Pozivajo se vsi igralci, da oddajo opremo gospodarju zaradi kompletiranja do 10. t. m. Vendel. Jenko sigurno. Redni članski sestanki so določeni na sredo vsakega tedna v pap. restavraciji na Vevčah. Ker je na sporodu več prireditelj, naj se teh sestankov udeležujejo vsi.

Službena vremenska poročila

po stanju z dne 4. t. m.

Rateče-Planica 870 m: —22, solčno, mirno, pršilo, 100 cm.
Koča v Tamarju — Planica, 1108 m: —18, solčno, pršilo, 100 cm.
Kranjska gora, 810 m: —20, solčno, mirno, pršilo, 70 cm, sankališče in drsališče uporabno.
Erjavčeva koča na Vrhiču, 1501 m: —20, solčno, severovzhod, pršilo, 130 cm.
Pokljuka, Sporthotel, 1500 m: —12, solčno, 15 pršila na 100 podlage.

Sv. Janez v Bohinju, 580 m: —15, megleno, zmrznjen sneg 50 cm.
Zlatorog v Bohinju, 530 m: —17, jama,

zmrznjen sneg, 40 cm.
Dom na Komni, 1520 m: —19, solčno, mirno, srež, po robovih spihan sneg, 160 cm.

Skalaški dom na Vogtu, 1540 m: —17, solčno, mirno, 15 pršila na podlagi.
Dom na Krvavcu, 1700 m: —16, solčno, sever, srež, po robovih spihan sneg, 130 cm.

Koča na Veliki planini, 1838 m: —17, jasno, severozapad, srež, po robovih spihan sneg, po dolinah pršilo, 120 cm.
Dpm na Menini planini »Bibaa, 1500 m: —12, solčno, 10 cm novega pršila na 120 podlage.

Dom na Polzevem, 620 m: —12, solčno, mirno, pršilo, 25 cm.
Koča na Kureškcu, 838 m: —14, solčno, vzhodnik, 5 pršila na 40 podlage.
Koča na Lisci, 924 m: —16, solčno, mirno, 15 pršila na 30 podlage.

Pohorski dom, 1030 m: —13, solčno, rahel veter, 25 pršila na 40 podlage, avtocesta očistena.
Mariborska koča, 1080 m: —13, solčno, rahel veter, 30 pršila na 40 podlage.

Ruška koča, 1219 m: —14, rahel veter, 35 pršila na 45 podlage.
Senjorjev dom, 1522 m: —17, solčno, rahel veter, 5 pršila na 135 podlage.

Koča pri Sv. Treh kraljih, 1191 m: —9, jasno, mirno, 20 pršila na 30 podlage.
Koča na Pesku, 1382 m: —14, jasno, mirno, 20 pršila na 80 podlage.
Možirka koča, 1344 m: —13, 10 pršila na 150 podlage.

Celjska koča 766 m: —9, 8 pršila na 25 podlage.
Koča na Peci 1654 m: —19, solčno, 15 pršila na 235 podlage.

Rimski vrelec 510 m: —20, solčno, mirno, 25 pršila na 40 podlage.
Šmarje pri Ljubljani: Jasno, mirno, na 25 podlage 2 cm pršila. Smuka je ugodna, izgledi dobri.

Vestnik ZKD

Pred proslavo 60 letnice
Otona Zupančiča

Nekaj pobud okrožnim odborom in
društvom ZKD

Na svoji predbožni seji je upravni odbor ljubljanske ZKD razpravljal o svojem in delovnem programu društvenih edinic. Večji del se je posvetil odbor bližnji proslavi 60-letnice najvidnejšega predstavnika slovenske kulture Otona Zupančiča. Naša društva imajo v zvezi s to proslavo lepo priliko, da prikažejo v svojem območju delo in življenje ter umetniške ustvaritve našega velikega literata.

Oton Zupančič je belokranjski rojak, rodil se je 23. jan. 1878 na Vinici. Letošnja obletnica bo ravno na četrto januarsko nedeljo. Prepričani smo, da bo lahko večina naših društev izvedla Zupančičeve proslave. Po nekod bo program širši, drugod se ga bodo pa spominjali v okvirju krajevnih in društvenih prilik in razmer. Lepo prilikost za izvedbo bogatejšega programa imajo ob tej priliki okrožni odbori ZKD. Predsedniki ali drugi funkcionarji okrožnega odbora ZKD si naj takoj začrtajo temeljni program za Zupančičevo proslavo. O svojem načrtu naj obveste vsa društva na kraju sedeža okrožnega odbora pa tudi ostale društvene edince v okoliših. S podrobnimi pripravi društva ne bodo mogla začeti sicer takoj te dni, ker imajo posla z včrbanjem za Silvestrovo in novoletne prireditve. Člani upravnih odborov pa imajo polne roke dela s sestavljanjem poročil za občne zbore, ki bodo v pretežni večini v prvi polovici januarja.

Predstavniki okrožnih odborov ZKD naj zato zaposle nezaposleno članstvo organiziranih edinic.

PROGRAM PROSLAVE:

Podrobnega programa, ki bi bil primeren za vsa društva in kraje ni mogoče predpisati. Vsekakor pa naj bo na dnevnem redu govor o Zupančičevem življenju in njegovem delu. Nato naj sledi deklamacije in recitacije njegovih pesnitev. Primerne točke boste našli v knjižnicah domačih društev ali pa vam jih bodo posodili prijatelji levega slovstva v domačem kraju. Za mnoge naše knjižnice je sedaj primerna prilika, da si nabavijo potom ZKD Zupančičeva dela in bogate z njimi predale svojih knjižnic. Saj je namen Zupančičevih proslav tudi ta, da dvignemo zanimanje za njegova dela in da čitatelje občinstvo vzame njegove knjige v roke.

Jubilejno proslavo bomo napravili še bolj pestro, če spravimo na oder Zupančičevo »Veroniko Deseniško«. Pisatelj je izdal to svojo petdesetjako tragedijo tudi v posebni knjigi. Tragedija je postavljena v l. 1422 in se odigrava: prvo dejanje v Deseniškem gradu, drugo, tretje in četrto v Krškem gradu, poslednja pa v Gornjem Celju.

V žaloigri nastopajo deseniški gospod, njegova hči Veronika, celjski grof Herman II. in njegov sin Friderik II., viteza Jošt Šotčič in Ivan Ševčič, Friderikova žena Jelisaava Frankopanka ter njeni dvorci Brigita in Geta. Mimo navedenih je v igri zaposlenih še več drugih moških in ženskih oseb. Izvedba Veronike Deseniške izpolni ves večer. Saj ima knjiga 185 strani teksta. V mnogih krajih te tragedije ne bodo mogli spraviti na oder v celoti, pač pa si bodo lahko izbrali kak primeren odlomek, ki bo pokazal vse vrline Zupančičevega dramskega in pesniškega talenta.

Naši skladatelji radi komponirajo na Zupančičev tekst. Arhivi naših pevskih društev vsebujejo zborovske in solistične skladbe na Zupančičeva besedila. Povabite k pripravi na Zupančičevo proslavo tudi zastopnike pevskih društev in soliste iz vašega okoliša. Gotovo bodo radi sodelovali in prispevali, da bo na proslavi zastopan tudi glasbeni del.

Najbolj primeren datum za proslavo je seveda 23. jan., ki je nedelja, vendar nič zato, če odlože po nekod proslavo na kak drugi dan. Glavno je, da prikaže obilen in res umetniško navečan program vse vrline Zupančičeve muze.

Odbor ZKD bo vsem našim društvom šel rade volje na roko, če se bodo obrnili nanj po informacije in nasvete. Oskrbel jim bo material za deklamacije igre, pa tudi note.

J. G.

Postani in ostani član
Vodnikove družbe!

7 smrtnih grehov

Povest iz Casanovinih dni

Najprej sem se opravičil, da zaskočim gospodarka tako sredi noči, nato sem pa takoj lažnivo dedal, da sem na potovanju in da prihajam z vseučilišča v Pavii, kjer sem se ukvarjal z istimi prirodznanskimi študijami kakor Voltorini.

Nisem se uštel, ko sem upal, da bo to zelo olajšalo moje naloge; zakaj Felicita se je nasmešila in rekla: »Ako se ukvarjate s prirodznanskimi stvarmi, signore, tedaj gotovo veste, da dela raziskovanje astronomskih zakonov, ki so toli važni, za učenjaka iz noči tisto, kar je drugim ljudem beli dan. In res stoji ta mah Enrico na pomolu pri svojem daljnogledu, ker stopa prav nocoj Merkur v znamenje Vodarja.«

Njenemu znanju reči, ki vsaj tiste čase še niso bile predmet ženskega zanimanja, sem se mnogo manj začudil kakor temu, da je imenovala Voltorinija kratko z njegovim krstnim imenom; kajti moja umazana domišljija in moj spletkarski duh sta tudi v tem takoj zaduhala zanko, ki bi jo mogel porabiti zoper tega bogotajca in svobodomisleca.

Igraje se s to podlo mislijo, sem stopal za Felicito, ki se je s svečo v roki vzpenjala pred me-

noj po stopnicah, hkratu pa porabljal dobro došlo priliko, da sem občudoval vitko rast njene dvajsetletne lepote.

Skozi razsvetljeno sobo, kjer je ležala na mizi knjiga pri knjigi in kjer so stale v steklenih omarih retorte in znanstvene priprave, sva prišla na pomol, in Felicita je glasno izpregovorila: »Enrico, tu je neki profesor iz Pavie, ki se ukvarja s prirodznanstvom kakor ti in želi govoriti s teboj! Njegovega imena še ne vem.«

Ker sem v glavi še iskal pripravnega imena, mi je bilo kar ljubo, da se Voltorini v prvem trenutku ni zmenil za moj prihod in za Felicite besede, ampak je sam pri sebi zagodrnjal: »Cara Madonna, prav zdajle sem imel sektor tako lepo v daljnogledu.«

Tako mi je ostalo dovolj časa, da sem se mogel brez zadrege predstaviti piscu knjige »De origine mundi«.

»Moje ime je Enzo Tamburini,« sem dejal; »v Pavii se ukvarjam s študijem fizike. Bral sem izvrstno delo z naslovom »De origine mundi« in vas prihajam vprašati, kaj mislite o njem; sodim namreč, da vam kot učenjaku njegova vsebina ne more biti neznana.«

Felicita se je bila skromno umaknila, in Voltorini me je povabil s temnega pomola v razsvetljeni laboratorij.

Tu sem si ga prvokrat dobro ogledal.

Po dolgi, snežnobeli bradi in enako belih lasih je bil starec! Toda prožnost njegove visoke

postave, bliskavica njegovih jasnih oči in ognjevitost njegovega govora, vse to je bilo ohranilo mladeniški čar in mik.

Enrico Voltorini, ki sem zdaj zraven njega sedel pred poizkusno mizo, je v resnici zbuja vtis petindvajsetletnega mladeniča, ki si ogrinja čilo telo z modrostjo visoke starosti kakor s plaščem težko razumljive maškarade.

Kakor je pač menda prirojeno tem neugonobljivim naturam in kakor sem ga tudi že po njegovi knjigi »De origine mundi« poznal in spoštoval, mi je kar v tistem prvem trenutku odkrito in brez zavratne misli pogledal v oči, rekoč: »Torej se ukvarjate s fiziko, signore Tamburini, in ste brali knjigo »De origine mundi«?

Poln pričakovanja sem pokimal, nadejaje se, da bo s kako besedo izdal, da je sam pisatelj tega dela.

Ali nič takega se ni zgodilo.

Podoba je bilo, da je Enrico Voltorini povsem drugačnih misli kakor jaz in ne prisojja knjigi nobenega posebnega pomena. »Delo, ki govorite o njem in ki ste se z njim uvedli pri meni,« je dejal, »mi je le še nejasno v spominu; kajti res je, da tudi meni ni ostalo neznan.«

Na jeziku mi je bilo, da bi rekel: »Saj ste ga sami spisal!« — toda premagal sem se, čeprav ne iz previdnosti: razorožil me je način, kako je moj sobesednik odpravil delo, ki je bilo zame v dvojnem oziru tako pomembno.

Zakaj Voltorini je govoril takole: »Spis, ki ga

omenjate, professore — saj tako smem menda reči? — je najbrže mladostni greh, kakršnega stori pač vsakdo iz našega časa, v nesposobnem mnemju, da naša kratka pot po tej zemlji zadostuje za razvozanje ugank o izviru tega sveta. Mislim, da se ni godilo piscu te knjige nič dosti drugače kakor meni samemu in najbrže vsak dan znova tudi vam. Kdor pa, kakor jaz zdaj delam, upira oko v neskončnost vesoljstva, tistemu mora, ko šteje zvezde in meri njih pota, postati misel, da pomeni naša premičnica in človek, ki živi na nji, vendarle vsaj kapljico v morju večnosti in neskončnosti, enako brezpomembna kakor raziskavanje pritlikavca in njegovih malo važnih želj in zato sem prepričan, da se tudi pisec te knjige kesa tega, da jo je nekoč napisal.«

Priznati moram, da bi me bile te Voltorinijeve besede skoraj vrgle iz ravnotežja. Pripravil sem se bil vsaj na to, da najdem v njem trdovratnega zagovornika svojega zmotnega, krivoverskega nauka; zdaj mi je pa odkrito povedal, da je teorija, ki me je bila tolikanj razburila in zmedla in v kateri sem slutil nevarnost za čisti nauk naše presvete Cerkve, zanj samega zdavnaj premagano stališče, ker se giblje njegov duh v povsem drugih območjih in je zrasel visoko nad te začetke njegovega mišljenja.

In tako moram odkrito priznati, da me je moje najostreje orožje, dialektika, čeprav je bilo v šoli, katero sem imel za seboj, tako rekoč glavna stvar, prvič v življenju pustila na cedilu.

MALI OGLASI

Kampa, kam?

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Na Kurešček

vozi avtobus v sredo zvečer ob 8. uri; na praznik 6. in v nedeljo 9. t. m. ob 8. uri zjutraj, vedno izpred Metnega doma. Prijave: telefon 36-98. 284-18

Službo dobi

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dekle

za splošna dela v trgovini, dobi takoj mesto. Pogoj, da stanuje za Bežigradom. — Sprejemamo vsak dan samo med 14. in 15. uro. Drogutija 1. Kanc. Nebotični 286-1

Oseba

večjo v krojaški stroki, z Din. 10.000 gotovine, dobi stalno in dobro zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Signorino 599«. 258-1

Brivskega

pomočnika dobrega delavca. Hčem takoj. Kudi Erntner, Stodice št. 7. 246-1

Slasličarskega

pomočnika samostojno moč, sprejemam takoj. Ponudbe na področju odd. Jutra pod »Marilje«. 279-1

Dve praktikanke

pisarniški, sprejemamo. Znanje esperanta ali volja do učenja — prednost. Ponudbe z znanjem na ogl. odd. Jutra pod »Baltenev«. 274-1

Zasluzek

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sofer taksi

z lastnim vozom, šteje primerne vožnje. Tudi potniki z večjo kolekcijo prdvo v postev. Vožnje tudi v Italijo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 237-3

Prodaj

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stoiefo ogledalo

za vsak modni salon, prodaja Golob Marja, Gallusov nabreže 29. 236-6

Narocniki JUTRA

so zavarovani za 10.000 Din.

G. H. Rotman:

Gospod Kozamurnik postane umetni jahač

Cof! Padla sta ravno na mrežo, ki se je bila pravkar pokazala iz vode. Zaradi velike obtežitve se je čoln kakor ponorek nagnil naprej in navpično obtehl v blatu. Mreža z gospodom vred je izginila v valovih, ubogega ribiča Petra je pa vrglo iz čolna kakor žogo z odbijača.

Priporoča se

Al. Planinšek

koncesionirana pisarna za bančne in blagovne posle Ljubljana, Beethovna ul. 14. Telefon 35-10.

IZPOSUJE

nakup in prodajo posestev, hiše, vile in parcele. OPRAVILA IN OSKRBUJE

večje hiše, denarne in premoženjske zadeve. Vile, hiše, parcele itd. lahko kupite z raznimi hranilnimi knjižicami. 23-16

Lokali

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brivnica

v lepem letoviškem trgu Spodnje Stajerske, obstojča že 18 let, takoj ugodno napredaj, radi družinskih razmer, Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 229-19

Posest

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Proda se:

9-stanovanjska trgovska hiša z več lokali v sredini Ljubljane, na najpomembnejši točki za ceno Din. 1.200.000 prevezen hipoček. Trgovska hiša z več stanovanji in lepimi lokali v sredini Ljubljane za ceno Din. 975.000, obstojča se 70%, gotovina in potrebna, 6-stanovanjska vila z vsem modernim komfortom, masivno zidana, Din. 750.000, letni donos 55.000.

Kupi se:

Večstanovanjska hiša po možnosti pri Sv. Krištofu, povečala do zneska 475.000 Din. Plača se v gotovini. Nova vila 3-stanovanjska v severnem delu Ljubljane, za gotovino. Parcela za zidanje vile pri Sv. Krištofu do 700 kv. m. Napredaj več posvetov na delu po ugodnih cenah, plača se lahko s hranilnimi knjižicami.

Alojzij Planinšek

konc. pisarna za bančne in blagovne posle, Ljubljana, Beethovna ulica 14-1. telefon 35-10. 23-20

Hiša

dvostanovanjska pripravna za vsako obrt, z gospodarskim posojajem in obsežnim vrtom, na prometnem kraju, na prodaj ali oddam v najem. Pojasnila daje Pavel Bren, Crnomelj. 32423 20

Večstanovanjsko

hišo do 800.000 Din. Hčem, — blizu centra. Prednost Tabor in drama. Ponudbe z navedbo letnice zidanja in dohodkov brez posredovalca na ogl. odd. Jutra pod »za gotovino«. 270-20

Stanovanje

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje

v visokem pritličju, dve sobi in kuhinje, oddam februarja. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 260-21

Dvosob. stanovanje

v centru, oddam 1. februarja. Poizve se Gregorčičeva št. 12. 252-21

Enosob. stanovanje

parketirano, s shrambo, za 1. april, oddam na Cesti 29. oktobra (Rimski) št. 25. 247-21

Dvosob. stanovanje

oddam mirni stranki 1. februarja. Gerbičeva ulica 7. 240-21

Sobo odda

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

elegantno, oddam boljšemu stanovanju gospodu. Gledališka ul. 12, visoko pritličje, levo. 263-23

Dopisi

Vaska beseda 2 Din; davek 3 Din; za dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 80 Din.

Sredo do 5. pop.

oddaj pismo bolj jasno pod Milena. 244-24

Informacije

Ona dama

ki se je v sredo anone v »Slovenec« sredi februarja 1937 zanimala za mlekarstvo na Celovški cesti št. 43, se naproša, da javi ogl. odd. tega lista svoji ceni, naslov zaradi nekega pojavnika. Takrat je izjavila, da stanuje v Trnovem. 272-31

ISCAMO IZURJENEGA, samostojnega, nadarjenega

STROJNEGA MONTERJA

Predizobrazba: Ključavničarstvo ali mehanika in večletna praksa na montaži velikih strojev. — Prednost: praksa na montaži velikih vodnih turbin. Ponudbe z navedbo izobrazbe, prakse in zahtevkov na Elektrarna Fala — Maribor — Vrazova 2.

Srečno in veselo NOVO LETO želi vsem svojim naročnikom fototeleje D. ROVŠEK

ZAHTEVATE BRESPLAČNI CENIK
HÖHNER
NAIPOLPNEJŠE GENERALNO ZASTOPSTVO
F. SCHNEIDER
ZAGREB NIKOLIČEVA 10

Naše gledališče

Drama (Telefon: 46—12)

Zatetek ob 20 uri

Sreda, 5.: Svedrovci. Red Sreda.

Četrtek, 6.: ob 15. Peterčkov poslednje sanje. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene. Ob 20. Bela bolezen. Izven. Cene od 20 din navzdol.

Petek, 7.: Zaprt.

Sobota, 8.: Gospodična Julija. Snubač. Premiera. Premierski abonma.

Nedelja, 9.: ob 15. Princeza in pastirček. Izven. Cene od 20 din navzdol.

Mladinska predstava »Peterčkov poslednje sanje« je bila doslej vsakokrat razprodana, da so morali oditi brez vstopnic številni obiskovalci. Občinstvu priporočamo nakup vstopnic že prej.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 6.: Nobene žene več!

Sobota, 8.: Nobene žene več!

Nedelja, 9.: Nobene žene več!

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 5.: Pod to goro zeleno. Red D.

Četrtek, 6.: ob 15. Marija Stuart. Znižane

NESTLÉ

ČOKOLADA

V vsaki tablici odlične čokolade NESTLÉ, ki se prodaja po 1.— din in višje, se nahaja lepa slička. Hranite te sličice za novi album »Čudeži iz vsega sveta« III. zvezek. »Lepe pripovedke«, ki jih morete nabaviti pri svojem dobavitelju, in kateri album je zelo zanimiv in poučen.

Čapкова epohalna drama »Bela bolezen« spada nedvomno med najzanimivejše sodobno literaturo, saj skuša prikazati in rešiti najbolj pereče sodobne probleme sociologije, pacifizma in veda. Učinkovito in napelo dejanje se stopnjuje od prizora do prizora, ter prisili gledalca k najvažnejšemu sodelovanju dogajanja.

Opera (Telefon: 46—11).

Zatetek ob 20 uri.

Sreda, 5.: Tosca. Premiera. Premierski abonma.

Četrtek, 6.: ob 15. Pod to goro zeleno. Izven. Izven. Cene od 30 din navzdol.

20. Gorenjski slavček. Izven. Cene od 30 din navzdol.

Petek, 7.: ob 15. Seviljski brivec. Dijaška predstava. Globoko znižane cene.

Sobota, 8.: Evgenij Onegin. Red A.

»Tosca« spada med najlepša in najboljša operna dela svetovne literature. Med izredno uspešnimi operami skladatelja Puccinija je Tosca gotovo najbolj priljubljena. Nova uprizoritev tega dela bo v naši operi v sredo. Naslovno vlogo poje gdna. Oljdekopova Cavaradossija g. Franci in Scarpio g. Primožič. Dirigent: dr. Švara, režiser: prof. Šest.

Ena najboljših čeških oper »Pod to goro zeleno« z go. Zupetovo v glavni vlogi. Ostale glavne vloge imajo ga. Poličeva, g. Peček, Zupan, Gorenjski in Friljeh. — Opera »Gorenjski slavček« pod vodstvom ravatelj Poliča. Zasedba glavnih vlog ge. Vidaličeva, Šranova, Poličeva, gg. Betetto, Janko, Franci, Banovec in Kolacio. Veliko vlogo ima v III. dej. te opere tudi balzini zbor, ki pleše razne gorenjske plose.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.

»Bela bolezen« je ena izmed najboljših sodobnih dram, ki jih je napisal Henrik Ibsen. Zanimiva je predvsem zaradi svoje socialne kritike in raziskave človeške duše. Gledalci bodo imeli priložnost, da se seznanijo s tem velikim delom svetovne literature.